

Cyfrifon Blynyddol

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar
31 Mawrth 2015

Cynnwys

	Tudalen
Adroddiad yr Ombwdsmon	1
Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu	11
Adroddiad Taliadau	12
Datganiad Llywodraethu Blynyddol	16
Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru	28
Crynodeb o'r Alldro Adnoddau	31
Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr	31
Datganiad Sefyllfa Ariannol	32
Datganiad Llif Arian	33
Datganiad Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr	34
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	35
Atodiad Pensiynau	49

CYFRIFON BLYNYDDOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2015

Adroddiad yr Ombwdsmon

Hanes a Chefndir Statudol

Dyma nawfed adroddiad blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar y cyfrifon ers sefydlu'r swyddfa'n ffurfiol ar 1 Ebrill 2006 yn sgil rhoi Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 ar waith. Fe'm penodwyd yn Ombwdsmon y Gwasanaethau Cyhoeddus ar 01 Awst 2014 ac, yn unol â pharagraff 18 Atodlen 1 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 mae gennyf gyfrifoldeb personol dros y sefydliad cyfan, rheoli a staffio'r swyddfa a'i gweithdrefnau yng nghyswllt materion ariannol a materion eraill.

Oherwydd y diwygiadau i'r Ddeddf yn sgil Deddf Llywodraeth Cymru 2006, mae cyflog a chostau cyflogaeth cysylltiedig yr Ombwdsmon yn gost uniongyrchol i Gronfa Gyfunol Cymru. Ar ben hynny mae'n rhaid cyflwyno costau rhedeg y swyddfa i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w hystyried erbyn 1 Tachwedd fan bellaf bob blwyddyn. Erbyn 22 Tachwedd, mae'n rhaid i'r Pwyllgor Cyllid ystyried a gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol yr Amcangyfrifon, gydag unrhyw addasiadau y mae'r Pwyllgor hwnnw, ar ôl ymgynghori ac ystyried unrhyw sylwadau a wnaed gennyf i, yn eu hystyried yn briodol. Mae'r broses hon yn debyg i'r un sy'n berthnasol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru a'i bwriad yw sicrhau annibyniaeth fy rôl.

Cafodd yr Amcangyfrifon a gyflwynwyd ar gyfer 2014-15 eu hystyried gan y Pwyllgor Cyllid ar 03 Hydref 2013 ac fe'u gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 23 Hydref 2013.

Nodau Strategol

Diben Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yw ymchwilio'n annibynnol ac yn ddiduedd i gwynion gan y cyhoedd am y ffordd y cawsant eu trin gan gorff cyhoeddus. Rwyf yn disgwyl i gyrff cyhoeddus drin pobl yn deg, yn ystyriol ac yn effeithlon. Os byddaf yn dyfarnu bod cwyn wedi'i chyfiawnhau, byddaf yn argymhell modd priodol o wneud iawn. Rwyf hefyd yn ymchwilio i gwynion bod aelodau o awdurdodau lleol wedi torri'r Cod Ymddygiad sy'n berthnasol iddynt.

Y weledigaeth ar gyfer y swyddfa yw:

Unioni unrhyw gam y mae defnyddwyr gwasanaethau cyhoeddus wedi'i gael ac ysgogi gwelliannau yn y gwasanaethau hynny ac yn safonau bywyd cyhoeddus gan ddefnyddio'r hyn rydym yn ei ddysgu o'r cwynion rydym yn eu hystyried.

Dyma ein nodau strategol:

Nod 1: Cynnig gwasanaeth sy'n rhoi lle blaenllaw i ofal cwsmeriaid ardderchog ym mhopeth a wnawn, lle rydym yn ymdrechu i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaeth a lle rydym yn gwneud ein gorau i sicrhau ei fod ar gael i bawb a'i fod yn hawdd ei ddefnyddio.

Nod 2: Darparu gwasanaeth o safon uchel ar gyfer ymdrin â chwynion, sy'n ystyried ac yn dod i benderfyniad ynghylch cwynion mewn modd trylwyr ond cymesur, ac yn cyfleu penderfyniadau'n glir.

Nod 3: Defnyddio'r wybodaeth a gawsom o'n hymchwiliadau i gyfrannu at ddarparu gwasanaeth cyhoeddus gwell ac i weithredu fel sail ar gyfer polisi cyhoeddus.

Nod 4: Parhau i ddadansoddi a gwella ein heffeithlonrwydd a'n heffeithiolrwydd o ran llywodraethu, prosesau busnes a swyddogaethau cymorth, er mwyn bod yn fwy tryloyw a sicrhau y defnyddir yr arian cyhoeddus sydd yn ein gofal yn y ffordd orau bosibl.

Prif Weithgareddau

Dyma brif weithgareddau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yr oedd y cyfrifon hyn yn rhoi sylw iddynt:

- (a) ystyried cwynion gan y cyhoedd ynghylch awdurdodau lleol (gan gynnwys cynghorau tref a chymuned) yng Nghymru;
- (b) ystyried cwynion gan aelodau'r cyhoedd yn erbyn cyrff y GIG, ymarferwyr gwasanaethau iechyd teulu a darparwyr gwasanaethau annibynnol i'r GIG yng Nghymru;
- (c) ystyried cwynion am Lywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus a noddir gan Lywodraeth Cymru;
- (d) ystyried cwynion yn erbyn landlordiaid cymdeithasol cofrestredig;
- (e) ystyried cwynion bod aelodau awdurdodau lleol (gan gynnwys cynghorau tref a chymuned) wedi torri cod ymddygiad eu hawdurdod;
- (f) helpu aelodau o'r cyhoedd sy'n cysylltu â'r swyddfa i gyfeirio eu cwynion at y darparwr gwasanaeth cyhoeddus priodol lle nad yw'r corff hwnnw wedi cael cyfle eto i unioni'r sefyllfa, neu os ydynt wedi cwyno wrth y corff priodol ac yn dal yn anfodlon, at ombwdsmon neu gorff trin cwynion priodol os nad yw'r mater sy'n destun y gŵyn o fewn awdurdodaeth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

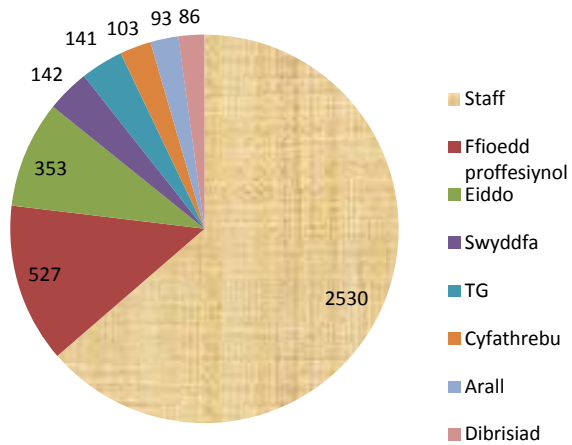
Ffeithiau a Ffigyrau allweddol 2014-15

Prif Ffigyrau:

Cyllid Adnoddau:	£4,010k	Cyfanswm asedau:	£325k
Costau gweithredu net:	£3,975k	Cyfanswm y rhwymedigaethau:	£1,133k
Arian i'w dalu'n ôl:	£3k	Rhwymedigaethau net:	£808k

Gwariant Adnoddau Net (tudalennau 39-40)

Cronfa Gyfunol Cymru sy'n cyllido Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Bob blwyddyn rhaid cyflwyno amcan o gostau rhedeg y swyddfa i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru er ystyriaeth. Ar ôl cytuno arnynt, codir cyllid bob mis a bydd unrhyw arian dros ben yn cael ei ddychwelyd i Gronfa Gyfunol Cymru yn ystod y Flwyddyn Ariannol ddilynol. Roedd y gwariant adnoddau yn £3,975k o gymharu â chyllid o £4,010k. Bydd y tanwariant o £3k yn cael ei ddychwelyd i Gronfa Gyfunol Cymru yn 2015-16.

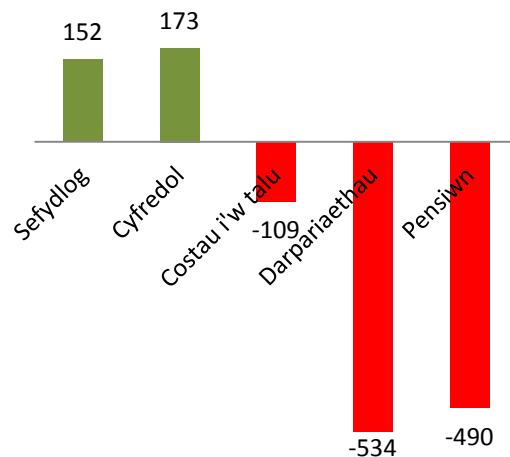
Asedau a Rhwymedigaethau (tudalennau 42-45, ynghyd ag Atodiad Pensiynau)

Mae asedau tymor hir yn cynnwys peiriannau ac offer (£46k) ac asedau annirweddol megis meddalwedd (£106k).

Mae asedau cyfredol yn cynnwys asedau sydd eto i'w derbyn (£170k) ac arian (£3k).

Costau i'w talu (£109k), darpariaethau ar gyfer pensiwn a chostau cyfreithiol (£534k) a diffyg yn y gronfa pensiwn (£490k) yw'r rhwymedigaethau.

Ceir rhwymedigaeth net o £808k.

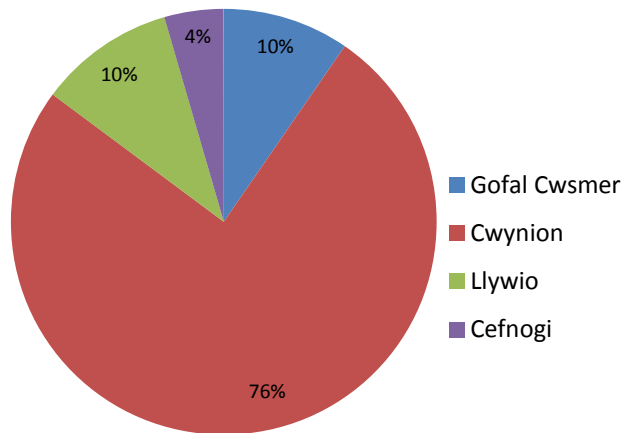
Gwariant yn ôl Nodau ac Amcanion (tudalen 41)

Nod 1: Cynnig gwasanaeth sy'n rhoi lle blaenllaw i ofal cwsmeriaid ardderchog ym mhopeth a wnawn, lle rydym yn ymdrechu i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaeth a lle rydym yn gwneud ein gorau i sicrhau ei fod ar gael i bawb a'i fod yn hawdd ei ddefnyddio.

Nod 2: Darparu gwasanaeth o safon uchel ar gyfer ymdrin â chwynion, sy'n ystyried ac yn dod i benderfyniad ynghylch cwynion mewn modd trylwyr ond cymesur, ac yn cyfleu penderfyniadau'n glir.

Nod 3: Defnyddio'r wybodaeth a gawsom o'n hymchwiliadau i gyfrannu at ddarparu gwasanaeth cyhoeddus gwell ac i weithredu fel sail ar gyfer polisi cyhoeddus.

Nod 4: Parhau i ddadansoddi a gwella ein heffeithlonrwydd a'n heffeithiolrwydd o ran llywodraethu, prosesau busnes a swyddogaethau cymorth, er mwyn bod yn fwy tryloyw a sicrhau y defnyddir yr arian cyhoeddus sydd yn ein gofal yn y ffordd orau bosibl.

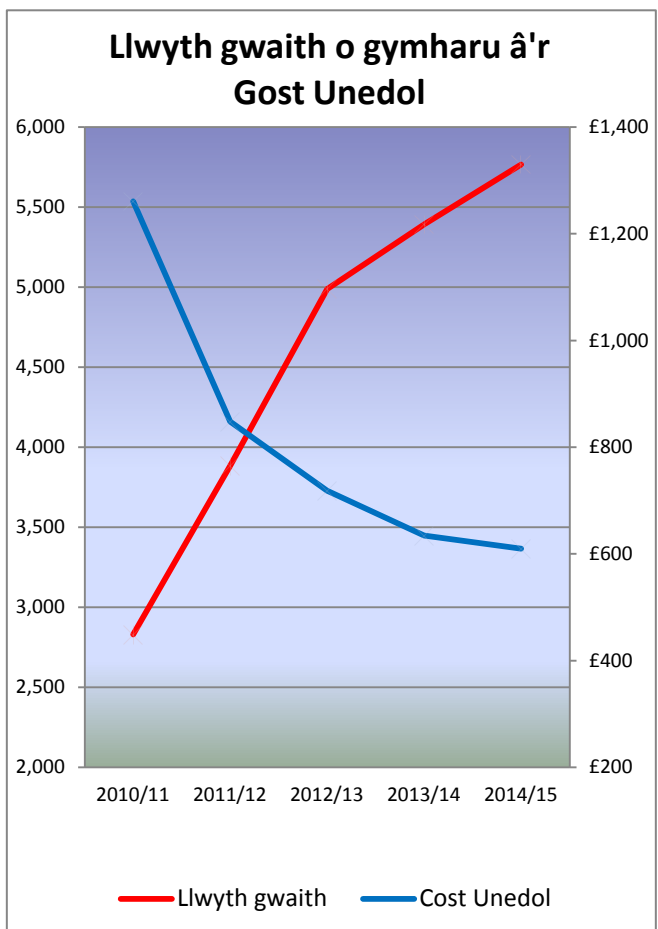
Tuedd (tudalen 7)

2010/11-2014/15

Y llwyth gwaith wedi cynyddu dros 100%

Gwariant wedi gostwng 2% ar ôl caniatáu ar gyfer chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr

Costau Unedol wedi gostwng 50%

Sylwadau Rheoli

Dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, cyllidir y swyddfa drwy Gronfa Gyfunol Cymru. Rhaid ad-dalu unrhyw falansau arian na chawsant eu gwario i'r Gronfa honno bedair wythnos fan bellaf ar ôl i gopi ardystiedig o'r cyfrifon gael ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae hyn yn creu mwy o reolaeth gan fod angen mynd ati'n effeithiol i reoli'r gyllideb ar sail arian ac ar sail adnoddau. Mae cyflog deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a'r costau cysylltiedig, yn gost uniongyrchol i Gronfa Gyfunol Cymru ac yn cael eu gweinyddu drwy Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Costau cyflogaeth o £2.5 miliwn yw'r eitem fwyaf o ran gwariant o hyd. Cost cael cyngor proffesiynol oedd £527k sy'n cynrychioli cynnydd o 32% ers 2013-14, yn bennaf oherwydd y costau a'r darpariaethau cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag achos proffil uchel.

Roedd y diffyg yn y Gronfa Pensiwn Llywodraeth Leol wedi gostwng o £720k ar 31 Mawrth 2014 i £490k ar 31 Mawrth 2015 yn dilyn prisiad newydd yr actiwari.

Roedd Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi darparu adnoddau gwerth £4.2 miliwn tuag at gyllido'r swyddfa er bod £3k o'r arian hwn i fod i gael ei roi yn ôl i Gronfa Gyfunol Cymru gan mai arian na ddefnyddiwyd erbyn diwedd y flwyddyn ydyw. Mae £3k o fewn y meini prawf derbynol ar gyfer balansau diwedd blwyddyn yng nghyswllt cyllid o 3%. Mae'r swyddfa wedi llwyddo i gyrraedd lefel gwariant sy'n cyd-fynd â lefel gyffredinol bloc Cymru, sy'n arbennig o drawiadol o gofio'r galw cynyddol sydd wedi bod am wasanaethau'r swyddfa.

Cymerwyd camau breision dros y blynyddoedd diwethaf i wella effeithlonrwydd o ran sut rydym yn ystyried cwynion. Mae hyn wedi bod yn hanfodol o gofio'r baich achosion sy'n cynyddu o hyd. Mae'r tabl isod yn dangos bod y swyddfa wedi gweld cynnydd o dros 100% yn nifer yr holl gysylltiadau â'r swyddfa dros y pum mlynedd diwethaf (hynny yw, ymholiadau, cwynion am gyrrff cyhoeddus a chwynion am ymddygiad aelodau awdurdodau lleol) a bod costau wedi gostwng wrth eu haddasu ar gyfer chwyddiant y Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Dros y flwyddyn ddiwethaf gwelwyd cynnydd o 7% yn y cwynion eto. Er gwaethaf hyn, rydym wedi llwyddo i ragori ar y mwyafrif o'n targedau perfformiad. Rydym wedi parhau â'n rhaglen diweddarau technoleg gwybodaeth gyda'r bwriad o gael technoleg newydd i gymryd rhywfaint o'r baich tasgau gweinyddol sy'n gysylltiedig ag ymdrin â chwynion.

Tuedd 5 Mlynedd	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Ymholiadau	1,127	1,866	2,906	3,234	3,470
Cwynion am Gyrrff Cyhoeddus	1,425	1,605	1,790	1,932	2,065
Cwynion Cod Ymddygiad	277	412	291	226	231
Gwariant, wedi'i addasu ar gyfer chwyddiant	£3,566k	£3,292k	£3,581k	£3,419k	£3,515k

Disgrifir cyflawniadau'r flwyddyn a fu yn fanylach yn Adroddiad Blynyddol statudol 2014-15. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn www.ombudsman-wales.org.uk

Taliadau

Mae manylion costau cyflog a chostau cysylltiedig yr Ombwdsmon a'r swyddfa i'w gweld yn yr Adroddiad Taliadau.

Rhwymedigaethau Pensiwn

Cyflawnir rhwymedigaethau pensiwn i weithwyr o'r gorffennol a'r presennol trwy:

- (a) Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil;
- (b) y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir trwy Gynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa);
- (c) y pensiynau sy'n cael eu talu'n uniongyrchol i gyn-Gomisiynwyr neu eu dibynyddion.

Mae gwybodaeth fanylach i'w gweld yn yr Atodiad Pensiynau ar dudalen 48.

Salwch

Yn ystod y flwyddyn, collwyd 7 diwrnod fesul gweithiwr ar gyfartaledd oherwydd salwch (o gymharu â 10.6 diwrnod yn 2013 -14). Mae hyn gyfwerth â 2.8% (4.1% yn 2013-14) o gyfanswm y diwrnodau gwaith posibl. Yn sgil rhoi polisi presenoldeb newydd mewn grym ar 01 Tachwedd 2014, mae'r absenoldebau oherwydd salwch wedi gostwng i lai nag 1%.

Llywodraethu Corfforaethol

Mae deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn Gorfforaeth Unigol. Yn ogystal â hynny, wrth ymgymryd â fy rôl fel Ombwdsmon, fe'm penodwyd gan y Trysorlys yn Swyddog Cyfrifyddu'r cronfeydd cyhoeddus ac yn y cyswllt hwn y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ymddiried ynof i gyflawni fy swyddogaethau. Sefydlwyd y Panel Ymgynghorol yn ystod 2011-12 ac mae wedi parhau i gwrdd yn rheolaidd dros y flwyddyn a fu. Mewn adolygiad o'i effeithiolrwydd a gynhaliwyd yn ystod 2014-15, daethpwyd i'r casgliad fod y Panel yn cynnig yr elfen graffu a chymorth ychwanegol a geisir gan yr Ombwdsmon. Mae manylion pellach wedi'u nodi yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Cyfarwyddyd Cyfrifon

Dan y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM, dyddiedig 21 Rhagfyr 2006, roedd yn ofynnol i mi ddarparu cyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015 yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a gofynion datgelu'r argraffiad o Lawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (y FReM) a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM a oedd mewn grym yn 2014-15.

Paratowyd y cyfrifon hyn er mwyn:

- (a) rhoi darlun teg a chywir o'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2015, ac o'r alldro adnoddau net, yr adnoddau a ddefnyddiwyd i gyflawni amcanion, enillion a cholledion cydnabyddedig a'r llifoedd arian ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben bryd hynny;
- (b) datgelu gwybodaeth am unrhyw wariant neu incwm o bwys na chafodd ei ddefnyddio i'r dibenion y'u bwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru neu drafodion o bwys nad oedd yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Archwilwyr

Archwilydd Cyffredinol Cymru yw Archwilydd Allanol cyfrifon Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fel y nodwyd ym mharagraff 7 o Atodlen 1 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Ar ôl trafod â'r swyddfa hon, penododd Swyddfa Archwilio Cymru Grant Thornton UK LLP i wneud y gwaith ar eu rhan, ond yr Archwilydd Cyffredinol sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol o hyd. Cost archwiliad 2014-15 oedd £20k, o gymharu ag £20k yn 2013-14.

Hyd y gwn i, rwyf wedi cymryd pob cam y dylwn i fod wedi'i gymryd i dynnu sylw'r archwilwyr at unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae gennyf gytundeb lefel gwasanaeth ar wahân gyda Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer darparu cyngor sy'n ymwneud ag adnoddau dynol. Yn 2014-15 talwyd llai na £1k i Swyddfa Archwilio Cymru o dan y cytundeb hwnnw.

Gwasanaethau a Rennir

Rwyf wedi ystyried sut y gallwn gydweithio â sefydliadau perthnasol eraill ac rwyf wedi parhau i gyfarfod yn rheolaidd â'r Comisiynwyr yng Nghymru i drafod materion sydd o fudd neu sy'n peri pryder iddyn nhw a minnau. Rydym yn parhau i archwilio ffyrdd y gallwn ategu gwaith ein gilydd er budd y gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.

Ymddengys mai ychydig y gallwn arbed yn ariannol drwy rannu swyddogaethau 'swyddfa gefn'. Mae ein staff yn yr adran cyllid, TGCh ag AD sy'n ein galluogi i gyflawni ein hamcanion eisoes yn cydweithio, pan fo hynny'n briodol, yn rhannu gwybodaeth broffesiynol drwy rwydwaith rydym yn ei rhannu â Chyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru yn ogystal â Chomisiynwyr a byddwn yn parhau i wneud hynny. Mae fy Swyddfa hefyd yn derbyn cefnogaeth ochr yn ochr â Swyddfa Archwilio Cymru, y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol ac eraill. Fodd bynnag, byddwn yn ceisio canfod cyfleoedd i weithio tuag at drefniant ar y cyd er mwyn rhannu gwybodaeth, sgiliau a phrofiad i arbed costau.

Y Dyfodol

Mae'r cynnydd yn y nifer o bobl sy'n cysylltu â fy swyddfa wedi bod yn destun pryder i mi. Ym mis Chwefror, roeddwn wedi gallu cyhoeddi'r ffaith ein bod am newid ein dull o weithio ac y byddwn yn gofyn am gofnodion mewn fformat electronig yn unig, ond, mewn cysylltiad â hyn, y byddwn yn tynhau'r amserlen a fydd ar gael i gyrff o dan f'awdurdodaeth i ddarparu'r cofnodion rwyf yn gofyn amdanynt. Rwyf hefyd yn bwriadu defnyddio mwy ar Skype/fideogynadledau wrth gynnal cyfweiliadau ledled Cymru.

Ar ben y newid uchod, rwyf yn credu'n gryf y dylem ymgysylltu mewn modd mwy uniongyrchol â chynghorau sir/cynghorau bwrdeistrefi sirol a byrddau iechyd gyda'r nod o hyrwyddo gwelliannau yn eu dull o ymdrin â chwynion. Gellir priodoli 83% o'r cwynion rwyf yn eu derbyn i'r ddau sector hyn. Yn y bôn, mae'r

gwasanaeth rydw i'n ei ddarparu yn wasanaeth ymatebol. Hynny yw, mae'n rhaid i mi ymateb i'r ymholiadau a'r cwynion sy'n cyrraedd fy swyddfa. Ond, rwyf yn awyddus i weld cwynion mwy o bobl yn cael eu trin a'u datrys yn lleol, gan sicrhau datrysiad cynt i'r achwynwyr a fydd, yn ei dro, yn lleihau nifer y cwynion sy'n cyrraedd fy nrws i. Nid oes modd cynnal y tuedd ar i fyny cyfredol yn nifer y cwynion sy'n dod i fy swyddfa yn ddi-ben-draw heb adnoddau ychwanegol ac rwyf yn awyddus i ni weithredu'n rhagweithiol i wyrdroi'r tuedd.

Hefyd, credaf fod angen i ni wneud mwy o ran cael dylanwad cryfach ac ehangach ar wella'r ddarpariaeth o wasanaethau cyhoeddus a chyfrannu at bolisi cyhoeddus yng Nghymru, y tu hwnt i geisio gwella yn y man lle digwyddodd y broblem. Credaf y bydd hyn nid yn unig 'er lles pawb' ond y bydd hefyd, yn y pendraw, yn golygu y bydd llai o gwynion yn dod i'r swyddfa. Fel rhan o'r rhaglen hon, byddaf yn rhoi mwy o bwyslais ar y data sy'n cael ei gasglu gan fy swyddfa fy hun ynglŷn â'r cwynion rydym yn eu derbyn yn y swyddfa, fel bod modd i ni gael data ystadegol mwy manwl a thrwy hynny wybodaeth ynghylch patrwm a thuedd y cwynion hyn.

Rwyf hefyd wedi bod yn rhoi cryn ystyriaeth i sut y dylwn strwythuro fy staff er mwyn i mi allu cyflawni'r hyn sydd, yn fy marn i, yn flaenoriaethau. Ar ôl dod i'r casgliadau hyn, cyflwynais fy nghynigion i'r staff yn ystod mis Mawrth 2015. Fy nod fydd rhoi'r newidiadau hyn ar waith yn gynnar yn 2015/16.

Er mwyn adeiladu ar waith yr Ombwdsmon blaenorol, Peter Tyndall, rwyf wedi rhoi nifer o gynigion gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn perthynas â'r manau y gellid cryfhau ac ehangu'r Ddeddf gyfredol, yn fy marn i. Roeddwn yn arbennig o falch fod Pwyllgor Cyllid y Cynulliad wedi cytuno i gynnal ymholiad i'r posibilrwydd o ehangu pwerau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'i fod wedi cyhoeddi ei adroddiad "Ystyried pwerau: Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru" ar 12 Mai 2015. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn <http://www.cynulliad.cymru/laid%20documents/cr-ld10200/cr-ld10200-e.pdfm>

Nick Bennett
Swyddog Cyfrifyddu

15 Gorffennaf 2015

Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

Yn ôl Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, mae'n rhaid i mi baratoi cyfrifon adnoddau ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n nodi'r adnoddau a brynwyd, a oedd yn cael eu dal neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn a'r defnydd o adnoddau gan y swyddfa yn ystod y flwyddyn ar y ffurf a'r sail a nodir yn y Cyfarwyddyd Cyfrifon. Paratuir y cyfrifon ar sail croniadau a rhaid iddynt roi darlun gwir a theg o sefyllfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'i alldro adnoddau net, yr adnoddau a wariwyd ar amcanion, newidiadau yn ecwiti trethdalwr, a'r llifoedd arian am y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, fel y Swyddog Cyfrifyddu, rhaid i mi gydymffurfio â gofynion *Llawlyfr Adroddiadau Ariannol* y Llywodraeth ac yn enwedig:

- dilyn y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Drysorlys EM, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu addas yn gyson;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- dweud a yw'r safonau cyfrifo perthnasol fel y'u nodwyd yn *Llawlyfr Adroddiadau Ariannol* y Llywodraeth wedi cael eu dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau o bwys yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes byw.

Mae fy nghyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifyddu yn cynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra arian cyhoeddus Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, dros gadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r swyddfa fel y nodir ym memorandum y Swyddog Cyfrifyddu a lunnir gan Drysorlys EM ac a gyhoeddi yn "Rheoli Arian Cyhoeddus", a'u bod yn unol â Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.

Adroddiad Taliadau

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn darparu y caf fy nhalu gan Gronfa Gyfunol Cymru, ynghyd â'r costau cysylltiedig sy'n ymwneud ag yswiriant gwladol a chostau fy mhensiwn. Telir yr Ombwdsmon ar lefel gyfwerth â Grŵp 5 y Strwythur Cyflog Barnwrol. Mae'r costau hyn wedi'u cynnwys yn Nodyn 4 dan Costau Gweinyddol Eraill fel Gwasanaethau Sefydlog y Gronfa Gyfunol.

Taliadau

Mae'r adrannau canlynol yn nodi tâl a buddiannau pensiwn uwch reolwyr y Swyddfa:

Un Cyfanswm Tâl										
Swyddogion	Cyflog (£000'oedd)		Taliadau bonws £000'oedd		Buddion o fath arall £000'oedd		Buddion pensiwn I'r £1,000 agosaf		Cyfanswm £000'oedd	
	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14
Nick Bennett ¹	90-95	-	-	-	-	-	35,000	-	125-130	-
Margaret Griffiths ²	25-30	30-35	-	-	-	-	-	-	25-30	30-35
Elizabeth Thomas ³	25-30	85-90	-	-	-	-	30,000	-	55-60	85-90
Chris Vinestock	85-90	5-10	-	-	-	-	32,000	3,000	115-120	5-10

¹ Wedi dechrau yn ei swydd ar 01 Awst 2014

² Wedi rhoi'r gorau i weithio rhan-amser ar 31 Gorffennaf 2014

³ Wedi'i hailgyflogi ar sail rhan-amser tan iddi roi'r gorau i weithio ar 30 Medi 2014

Cyflog

Mae'r cyflog yn cynnwys cyflog gros, taliadau goramser ac unrhyw lwfansau eraill i'r graddau y bod trethiant y DU yn berthnasol iddynt.

Buddion o fath arall

Mae gwerth ariannol unrhyw fuddion o fath arall yn cynnwys unrhyw wariant a dalwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ac sy'n cael ei drin gan Gyllid a Thollau EM fel enillion trethadwy. Ni chafwyd gwariant o'r fath.

Bonysau

Ni thalwyd bonws yn ystod y flwyddyn i mi nac i unrhyw aelod o staff yn fy swyddfa gan nad oes cynllun bonws ar waith.

Cymarebau tâl

Roedd band tâl y cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog mwyaf yn y flwyddyn ariannol 2014-15 yn £140-£145,000 (2013-14, £135-£140,000). Roedd hyn 3.5 gwaith (2013-14, 3.5) yn fwy na thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £40,218 (2013-14, £39,351).

Yn 2014-15, ni chafodd unrhyw gyflogai daliad a oedd yn fwy na thâl y cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog mwyaf (2013-14, dim un).

Roedd ystod y taliadau rhwng £14,000 a £145,000 (2013-14, £14,000 i £140,000). Mae'r cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog, tâl seiliedig ar berfformiad heb ei gyfuno, a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian pensiynau.

Dyfarniadau cyflog

Mae cyflogau'r staff yn gysylltiedig â dyfarniadau cyflog a roddir i weithwyr sy'n gweithio ym maes Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr. Yn unol â'r drefn honno, cafodd staff godiad cyflog o 2% yn 2014-15 sy'n cwmpasu'r cyfnod o 2 flynedd rhwng Ebrill 2014 a Mawrth 2016.

Pensiynau

Isod, dangosir hawliau pensiwn yr unigolion a enwir uchod:

Enw	Pensiwn cronodig erbyn oed pensiwn ar 31/03/15 a'r cyfandaliad cysylltiedig	Gwir gynnydd mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar oed pensiwn	CETV ar 31/03/15	CETV ar 31.03.14	Gwir gynnydd yn y CETV	Cyfraniad y cyflogwr at gyfrifon y pensiwn partneriaeth
	£000	£000	£000	£000	£000	£100 agosaf
Nick Bennett	0-5	0-2.5	22	-	14	-
Margaret Griffiths	-	-	-	-	-	3,700
Elizabeth Thomas ⁴	55-60	0-2.5	1,128	1,112	29	-
Chris Vinestock	0-5	0-2.5	24	2	15	-

⁴ Wedi'i hailgyflogi ar sail rhan-amser tan iddi roi'r gorau i weithio ar 30 Medi 2014

Adrodd am gynlluniau Gwasanaeth Sifil a chynlluniau iawndal eraill – pecynnau ymadael

Ni thalwyd pecynnau ymadael yn 2014-15 (2013-14 Dim)

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir y buddion pensiwn hyn dan drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn yr Atodiad Pensiynau sy'n dechrau ar dudalen 49 y cyfrifon hyn.

Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

Gwnaed y taliadau amhensiynadwy canlynol, sy'n seiliedig ar gyfradd ddyddiol, i aelodau o'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Sicrhau Panel Ymgynghorol:

	2014-15	2013-14
	£	£
William Richardson	4,210	1,244
John Williams	2,177	875
Jan Williams	-	-
Margaret Griffiths (o fis Awst 2014)	1,128	1,244
Sharon Warnes (o fis Chwefror 2015)	-	-

Nick Bennett
Swyddog Cyfrifyddu

15 Gorffennaf 2015

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Statws Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Fel y nodwyd yn Atodlen 1, paragraff 2 o Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, mae'r Ombwdsmon yn Gorfforaeth Unigol sy'n dal y swydd dan Ei Mawrhydi ac yn cyflawni ei ddyletswyddau ar ran y Goron. Mae Atodlen 1 paragraff 18 yn datgan mai'r Ombwdsmon yw Swyddog Cyfrifyddu swyddfa'r Ombwdsmon.

Newid Deiliad Swydd

Ar ddechrau 2014-15, yr Athro Margaret Griffiths oedd deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Dros Dro. Fe'm penodwyd i, Nick Bennett, yn Ombwdsmon ddechrau mis Awst 2014.

Cwmpas y Cyfrifoldeb

Wrth gyflawni fy swyddogaeth fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn sicrhau bod y swyddfa'n gweithio'n effeithiol ac i safon uchel o ran uniondeb. Yn ogystal, rwyf yn gyfrifol am gynnal system reolaeth fewnol gadarn sy'n cefnogi'r broses o gyflawni polisiau, nodau ac amcanion Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, gan ddiogelu hefyd yr asedau a'r arian cyhoeddus yr wyf i'n bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd i mi yn "Rheoli Arian Cyhoeddus".

Rwyf yn annibynnol ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru, ond yn atebol i'w Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus am y defnydd o adnoddau a ddarperir i gefnogi fy swyddogaethau statudol. Wrth bennu lefel yr adnoddau sydd ar gael i'r swyddfa, ystyrir y cynigion ar gyfer cyllideb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru gan Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â'r broses a nodir yn Neddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.

Mae'n ofynnol i mi gynnwys y datganiad hwn gyda fy nghyfrifon a'm hadroddiad blynyddol er mwyn egluro sut yr eir ati i lywodraethu fy swyddfa ac i sicrhau bod hynny yn bodloni gofynion y Cod Llywodraethu Corfforaethol. Er mwyn gallu bodloni'r gofynion hyn rwyf wedi sefydlu gweithdrefnau, systemau a strwythurau priodol sy'n gynhwysfawr ac sy'n rhoi tystiolaeth i mi fod y trefniadau llywodraethu yn gweithio fel y'u bwriadwyd ar draws y sefydliad a'i weithgareddau. Mae trefniadau o'r fath yn cynnwys fy Fframwaith Llywodraethu,

rheolaeth fewnol gynhwysfawr, cwmpas archwiliad mewnol ac allanol effeithiol a gweithdrefnau monitro, cynllunio risg a rheolaeth ariannol cadarn.

Cynllunio Strategol a Monitro Perfformiad

Mae cylch cynllunio Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fel arfer yn cynnwys llunio Cynllun Strategol bob tair blynedd a chynllun busnes bob blwyddyn. Bwriedir i'r Cynllun Strategol un flwyddyn diweddaraf symud y swyddfa yn ei blaen drwy'r flwyddyn 2015-16 a chyflwynir Cynllun Strategol tair blynedd newydd ym mis Ebrill 2016 pan y dylem wybod beth yw hyd a lled y newid arfaethedig i bwerau'r Ombwdsmon.

Er mai gwaith y timau unigol yn y swyddfa yw rhoi'r camau a nodwyd ar waith, mae'r Tîm Rheoli a'r Panel Ymgynghorol yn monitro'r cynnydd a wneir yn erbyn targedau a'r canlyniadau a sicrhawyd drwy adroddiadau chwarterol. Roeddwn yn falch iawn bod yr holl weithgareddau allweddol a bennwyd ar gyfer 2014-15 wedi'u cyflawni erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae cynllun tair blynedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi ystyried y cynnydd y mae'r swyddfa'n ei wynebu yn ei llwyth gwaith yn sgil rhoi Mesur Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG a gwasanaeth Cwynion Cymru ar waith, yn ogystal â'r tueddiad cyffredinol ar i fyny sy'n parhau o ran nifer y cwynion sy'n dod i law. Mae'r gwaith cynllunio hefyd wedi ystyried yr angen i baratoi ar gyfer newidiadau i drefn gwyno statudol y gwasanaethau cymdeithasol, a gyflwynwyd ym mis Awst 2014. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i'r ffaith y bydd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru), ynghyd â darpariaethau perthnasol y ddeddf honno i ehangu awdurdodaeth yr Ombwdsmon i ystyried cwynion am ofal y mae pobl yn talu amdano eu hunain, yn cael eu cyflwyno ar 1 Tachwedd 2014.

System Rheolaeth Fewnol

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi ei dyfeisio i reoli risg i raddau rhesymol ac nid i ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly, dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid absoliwt, o effeithiolrwydd y gall ei gynnig. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a luniwyd i ganfod a blaenoriaethu'r risgiau o ran cyflawni fy mholisiau, fy nodau a'm hamcanion, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu, a'u heffaith pe bai hynny'n digwydd, ac i'w rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod mewn grym gan swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon hyn, ac mae'n cydymffurfio â

chyfarwyddyd Trysorlys EM. Ni chanfuwyd unrhyw wendidau sylweddol mewn rheolaeth fewnol yn sgil gwaith archwilio ac mae camau i wella rheolaeth eto yn cael eu rhoi ar waith yn brydlon ac yn cael eu monitro gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Trefniadau Llywodraethu Corfforaethol

Rheolir y trefniadau llywodraethu drwy Banel Ymgynghorol o ymgynghorwyr allanol sy'n cael cymorth Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, sy'n un o is-bwyllgorau'r Panel. Dyma gyfrifoldebau'r naill a'r llall:

Panel Ymgynghorol

(a) Rôl y Panel

Mae'r Panel Ymgynghorol yn fforwm anstatudol a'i brif rôl yw darparu cefnogaeth a chynghor i'r Ombwdsmon er mwyn iddo roi arweiniad a llywodraethu swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn dda. Hefyd, mae'r Panel Ymgynghorol yn cynnig persbectif allanol i helpu gyda datblygu polisiau ac arferion.

Mae'r Panel Ymgynghorol yn rhoi cefnogaeth a chymorth penodol i'r Ombwdsmon ar y canlynol:

- gweledigaeth, gwerthoedd a dibenion;
- cyfeiriad strategol a chynllunio;
- atebolrwydd i ddinasyddion am y cyllid cyhoeddus a gaiff;
- trefniadau rheolaeth fewnol a rheoli risg.

Cynghori'r Ombwdsmon yn unig yw gwaith y Panel Ymgynghorol, ac nid yw'n gwneud penderfyniadau drwy ei hawl ei hun.

Mae'r Panel hefyd yn cynorthwyo'r Ombwdsmon i sefydlu:

- trefniadau llywodraethu, gan gynnwys Cylch Gorchwyl unrhyw is-bwyllgorau;
- cyfeiriad strategol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ei nodau, ei amcanion a'i dargedau;
- polisiau busnes pwysig;
- polisiau a strategaethau cyflogaeth allweddol;

ynghyd â chraffu a rhoi sicrwydd mewn perthynas â'r canlynol:

- y Cynllun Strategol Tair Blynedd a'r Cynllun Busnes Blyneddol;
- dyrannu cyllidebau ar lefel uchel;
- cyflwyno'r Amcangyfrifon cyllidebol i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
- cyfrifon adnoddau (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg);
- contractau/buddsoddiadau cyfalaf (dros £250k) (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg).

Mae hefyd yn monitro ac yn adolygu'r canlynol:

- rheolaeth fewnol a risg (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg);
- darpariaeth a pherfformiad gweithredol;
- perfformiad ariannol;
- effeithiolrwydd polisiau a strategaethau cyflogaeth;
- amrywiaeth a chyfle cyfartal, yn arbennig yng nghyswllt Deddf Cydraddoldeb 2010;
- strategaethau cyfathrebu allanol a chysylltiadau â rhanddeiliaid;
- iechyd a diogelwch a pharhad busnes.

Cynhaliwyd pedwar cyfarfod a hynny ym mis Gorffennaf, Medi a Rhagfyr 2014 ac ym mis Mawrth 2015.

(b) Aelodaeth

Dyma aelodaeth y panel:

- Yr Ombwdsmon
- hyd at bum aelod allanol (sy'n cynnig y profiad a'r sgiliau penodol a geisir gan yr Ombwdsmon a gall un o'r rhain fod o swyddfa ombwdsmon arall).

Mae'r Rheolwr Cyfathrebu a Pholisi yn gweithredu fel Ysgrifennydd y Panel; gall aelodau eraill o'r Tîm Rheoli fod yn bresennol yng nghyfarfodydd y Panel yn ôl penderfyniad yr Ombwdsmon ond nid ydynt yn aelodau o Bwyllgor Ymgynghorol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ffurfiol.

Dyma oedd aelodau'r Panel Ymgynghorol yn ystod 2014-15:

Margaret Griffiths (o fis Awst 2014, yn dilyn cyfnod o weithredu fel
Ombwdsmon Dros Dro)
William Richardson
Sharon Warnes (o fis Chwefror 2015)
Jan Williams
John Williams.

Y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

(a) Cylch Gorchwyl

Y Panel Ymgynghorol sy'n gyfrifol am gytuno ar Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Pwyslais mawr rôl y Pwyllgor yw rheoli pob risg, nid dim ond rheolaeth ariannol y swyddfa.

(b) Aelodaeth

Rydym yn parhau i gryfhau annibyniaeth y Pwyllgor. Caiff y Pwyllgor ei gadeirio gan William Richardson, a arferai fod yn Ddirprwy Brif Weithredwr yn swyddfa'r Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd ac mae ganddo brofiad sylweddol o weithredu systemau llywodraethu, a systemau gweinyddol ac ariannol yng nghydestun cynllun ombwdsmon. Ymunodd John Williams, a arferai fod yn Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, â'r Pwyllgor yn 2014, ynghyd â Sharon Warnes, a arferai fod yn Gyfarwyddwr Cynorthwyol/Uwch Reolwr Polisi a Pherfformiad yng Nghyngor Gwynedd, ac mae'r ddau ohonynt yn aelodau o'r Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Nid yw'r Ombwdsmon bellach yn Aelod o'r Pwyllgor, er ei fod yn mynychu'r cyfarfodydd.

(c) Hyfforddiant

Gwahoddir Aelodau'r Pwyllgor i asesu eu hanghenion hyfforddi yn flynyddol. Yn ystod y flwyddyn a aeth heibio, i ategu rhaglen cynefino'r flwyddyn flaenorol ar gyfer aelodau'r Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, mae hyfforddiant ychwanegol yn ymwneud â gwaith swyddfa'r Ombwdsmon wedi ei gynnal. Mae hyn wedi bod ar ffurf cyflwyniad/trafodaeth ar ddiwedd pob cyfarfod o'r Panel Ymgynghorol. Yn ogystal, mae Aelodau'r Panel Ymgynghorol wedi mynychu sesiwn hyfforddiant mewnol pwrpasol o'r enw 'Sgiliau Hanfodol ar gyfer Aelodau'r Bwrdd' a drefnwyd drwy'r Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, a oedd yn cynnwys sesiwn ar rôl aelodau'r Pwyllgor Archwilio.

Yn ystod y flwyddyn, bu Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg mewn dau gyfarfod i Gadeiryddion Pwyllgorau Archwilio Cyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Teimlai eu bod wedi bod yn fuddiol ar gyfer rhwydweithio a rhannu arfer gorau.

(d) Cyfarfodydd

Mae'r Pwyllgor yn pennu rhaglen waith flynyddol iddo'i hun. Cynhaliwyd pedwar cyfarfod o'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn. Ymhob cyfarfod derbyniodd y Pwyllgor nifer o eitemau agenda sefydlog. Roedd un o'r rhain yn ymdrin â Rheoli Risg ac yn cynnwys manylion risgiau newydd ac unrhyw newid i'r Gofrestr Risg a oedd yn bodoli (e.e. symudiad yn lefel y risg). Pan ystyrir y Cynllun Archwilio Mewnol blynyddol, mae'r gofrestr risgiau lawn ar gael i'r Pwyllgor er mwyn sicrhau bod y cynllun arfaethedig yn adlewyrchu'r blaenoriaethau yn y gofrestr. Mewn cyfarfodydd eraill, cyflwynir risgiau uchel a chanolig i'r Pwyllgor o leiaf er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor yn gwybod amdanynt. Y prif risgiau a gafodd eu monitro yn ystod y flwyddyn oedd enw da'r swyddfa ac, yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, y lefel briodol o adnoddau i alluogi'r Ombwdsmon i gyflawni ei rwymedigaethau statudol. Mae lefel gyffredinol y risg sy'n wynebu'r sefydliad wedi aros yn isel ac, at ei gilydd, yn statig.

Roedd adroddiadau sefydlog eraill a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn gysylltiedig â datganiadau ynghylch a oes unrhyw dwyll neu golledion, gan gynnwys colli data, wedi dod i'r amlwg.

Yn ystod y flwyddyn derbyniodd y Pwyllgor adroddiadau hefyd am unrhyw faterion priodol a oedd o fewn ei gylch gorchwyl. Roedd y rhain yn cynnwys: y cyfrifon 9 a 12 mis; cynlluniau archwilio mewnol, y newyddion diweddaraf am y cynllun parhad busnes; a materion llywodraethu corfforaethol ac ariannol perthnasol a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM.

Ym mhob cyfarfod, cafodd y Pwyllgor gopi, er gwybodaeth, o'r adroddiad Monitro Cyllideb diweddaraf sy'n cael ei ystyried gan y Tim Rheoli. Bwriad hwn yw rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor bod y swyddfa yn cadw llygad cyson ar y sefyllfa ariannol.

Rhoddodd y Pwyllgor gyngor i'r Ombwdsmon er mwyn sicrhau bod Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2014-15 yn cynnwys gwybodaeth briodol ac yn cydymffurfio ag arfer gorau.

(e) Archwilio Mewnol ac Allanol

Cafodd y Pwyllgor adroddiadau rheolaidd gan yr archwilwyr mewnol a'r archwilwyr allanol. Cynlluniwyd gwaith Deloitte, yr Archwilwyr Mewnol, yn ystod y flwyddyn ar sail asesiad cyffredinol o'u hanghenion a'i gyflawni drwy eu trydedd raglen flynyddol. Cyfeiriodd eu hadroddiadau at y fframwaith rheoli mewnol boddhaol yn y sefydliad ac roeddent yn cynnwys argymhellion ar gyfer gwella lle'r oedd angen. Nodwyd yr asesiadau cyffredinol canlynol yn eu Hadroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol ar Systemau Cyllid ar gyfer 2014-15:

Cyflogau	Sicrwydd LLAWN
Caffael	Sicrwydd SYLWEDDOL

Roedd y rhaglen archwilio dreigl a oedd yn cynnwys elfennau eraill gwaith a mesurau rheoli'r sefydliad hefyd yn cyfeirio at y fframwaith rheoli mewnol boddhaol yn y sefydliad, ac roeddent yn cynnwys argymhellion ar gyfer gwella lle'r oedd angen. Roedd yr asesiadau cyffredinol fel a ganlyn:

Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Risg	Sicrwydd LLAWN
Rheolaethau Cyffredinol TG	Sicrwydd SYLWEDDOL

Mae'r archwilwyr mewnol yn eu Hadroddiad Blynyddol ar gyfer 2014-15 yn dweud, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn, eu bod yn gallu dod i'r casgliad bod gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru system rheolaeth fewnol gadarn yn y bôn, a ddylai roi **sicrwydd sylweddol** o ran cyflawni amcanion yr Ombwdsmon. Mae'r canfyddiadau hyn yn rhoi sicrwydd bod y trefniadau sydd ar waith yn lleihau pa mor agored yw'r sefydliad i risg. Nododd y Pwyllgor drylwyredd y gwaith archwilio, ymarferoldeb yr argymhellion ac ymateb agored a chadarnhaol y rheolwyr i'r argymhellion a wnaed.

Hefyd, mae effeithiolrwydd yr Archwiliad Mewnol yn cael ei werthuso bob blwyddyn gan yr Archwilwyr Allanol. Yn eu Llythyr Rheoli, daethant i'r casgliad fod yr Ombwdsmon wedi gweithredu system reoli effeithiol gan gynnwys trefniadau Archwilio Mewnol sy'n cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Llywodraeth.

Rhaid i'r rôl archwilio allanol, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, gael ei chyflawni gan Swyddfa Archwilio Cymru. Cyflawnwyd y gwaith hwnnw, gyda chytundeb yr Ombwdsmon, yn ystod y flwyddyn gan Grant Thornton UK LLP yn gweithredu ar ran Swyddfa Archwilio Cymru. Ystyriodd y Pwyllgor y Cyfrifon Blynyddol a oedd yn cynnwys Datganiad Llywodraethu'r swyddfa ar gyfer 2014-15 ynghyd ag Adroddiad Archwilio Allanol ISA260. Cafodd casgliadau'r Archwiliad ar gyfer blwyddyn ariannol 2013-14 eu hadolygu yng nghyfarfod y Pwyllgor ym mis Medi 2014. Rhoddwyd barn ddiamedod ar Gyfrifon 2013-14 ar 5 Awst 2014 a dim ond tri o'r cywiriadau a argymhellwyd oedd wedi cael eu codi a oedd eisoes wedi'u rhoi ar waith.

Mae gan yr Archwilwyr Mewnol ac Allanol yr hawl, os ystyrir hynny'n briodol, i godi unrhyw fater drwy bolisi mynediad agored gyda'r Cadeirydd a thrwy'r hawl honno i ddwyn unrhyw fater i sylw'r Pwyllgor. Sicrhaodd y Pwyllgor, drwy adolygu rhaglenni'r Archwilwyr Mewnol ac Allanol, eu bod yn cydweithredu'n effeithiol â'i gilydd. Mae ansawdd y gwaith archwilio a safon gwaith y Pwyllgor wedi cael ei werthuso yn ystod y flwyddyn drwy ystyried yr adroddiadau archwilio a'r argymhellion a'r ddeialog mewn cyfarfodydd rhwng Aelodau'r Pwyllgor a'r Archwilwyr.

I sicrhau y gellir codi materion priodol yn gyfrinachol mae Cadeirydd y Pwyllgor yn cynnal cyfarfod bob blwyddyn â chynrychiolwyr yr Archwilwyr Allanol a Mewnol. Cynhaliwyd cyfarfod o'r fath ar 17 Mawrth 2015.

(f) Prosesau monitro

Ym mhob cyfarfod yn ystod 2014-15, cafodd y Pwyllgor adroddiad ar y cynnydd sydd wedi'i wneud o ran gweithredu ar argymhellion yr Archwilwyr Mewnol ac Allanol. Roedd aelodau'r Pwyllgor yn fodlon bod pob un o'r argymhellion a wnaed wedi cael eu gweithredu neu y byddant yn cael eu gweithredu erbyn chwarter cyntaf 2015-16.

(g) Asesiad ac Adolygiad Blynyddol

Cynhelir yr adolygiad blynyddol hwn i sicrhau bod gwaith y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn parhau i gydymffurfio â'r Egwyddorion Arfer Da sydd wedi'u nodi yn Llawlyfr Pwyllgorau Archwilio Trysorlys EM. I helpu'r Pwyllgor i benderfynu a oedd yn cydymffurfio ag arfer da, gofynnwyd i bob aelod gwblhau "rhestr wirio hunanasesiad y Pwyllgor Archwilio" y Swyddfa Archwilio Genedlaethol.

Wrth baratoi adroddiad y llynedd, cafwyd sylwadau gan aelodau'r Pwyllgor a chafodd y rhain eu hystyried wrth baratoi'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2014-15. Isod, dyma'r meysydd a nodwyd a'r sefyllfa ar ddiwedd 2014-15:

- cyflwyno asesiad o berfformiad blynyddol ffurfiol ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg [ar waith]
- adolygu amodau penodi Aelodau i sicrhau eu bod yn cydymffurfio'n llawn ag arfer gorau, yn enwedig yng nghyswllt terfynu [mae hwn wedi cael ei rymuso o ran gwrthdaro rhwng buddiannau]
- o safbwynt hyfforddi a datblygu, adolygu'r broses gynefino yn sgil penodiadau diweddar a'i gwella, os oes angen, er mwyn rhoi gwell dealltwriaeth o fusnes y sefydliad [wedi'i gwblhau]
- cyfrifoldebau o ran gweithdrefn chwythu'r chwiban Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a Chod Ymddygiad y Staff i'r graddau ag y mae'n berthnasol i faterion ariannol a llywodraethu. [Mae oedi wedi bod gyda hyn oherwydd bod y Tîm Rheoli wedi penderfynu cael cyngor allanol ynghylch y portffolio polisiau Adnoddau Dynol.]

Cynhaliodd aelodau'r Pwyllgor adolygiad tebyg ar gyfer y flwyddyn 2014-15. Yn benodol, nodwyd y canlynol:

- Bod angen ystyried penodi pedwerydd aelod annibynnol i'r Pwyllgor gyda golwg ar ehangu'r profiad a'r sgiliau sy'n bodoli ymhlith ei aelodau. Byddai hyn hefyd yn cryfhau'r tebygolrwydd y byddai cworwm yng nghyfarfodydd y Pwyllgor bob amser.
- Rhaglen Gynefino – er bod rhaglen safonol (a phe cyn cysylltiedig) ar gyfer Aelodau newydd o'r Panel Ymgynghorol (gan gynnwys Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg lle bo hynny'n briodol) nid oes rhestr wirio fel y cyfryw. Ymdrinnir â hyn yn ystod 2015-16. Rhoddir sylw hefyd i hyfforddiant penodol ar gyfer Aelodau'r Panel sy'n ymuno â'r Pwyllgor fel Aelodau 'newydd'.

Lluniodd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2014-15.

Casgliad yr adroddiad oedd ei fod wedi cael gwybodaeth a sicrwydd cynhwysfawr a oedd yn ddibynadwy ac yn ddigon iddo gyflawni ei gyfrifoldebau. Roedd y sicrwydd hwn yn dangos bod yr amgylchedd rheolaeth fewnol cyffredinol, adroddiadau ariannol, rheoli risg ac ansawdd y gwaith Archwilio Allanol a Mewnol yn foddhaol.

Felly, roedd y Pwyllgor yn gallu rhoi sicrwydd y byddai'n fy nghynorthwyo i fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i gydymffurfio â'm cyfrifoldebau i, a chyfrifoldebau fy rhagflaenydd, fel Swyddog Cyfrifyddu, yn benodol yng nghyswllt rhoi tystiolaeth a fyddai'n helpu gyda'r gwaith o baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Rhoi Gwybod am Ddigwyddiadau sy'n ymwneud â Data Personol

Mae Swyddfa'r Cabinet wedi cyhoeddi canllawiau ar roi gwybod ynghylch unrhyw achos o golli data personol a warchodwyd, datgelu'r data hynny heb awdurdod ac unrhyw achos o gael gwared ar ddata personol a warchodwyd mewn modd anniogel. Y ddyletswydd yw adrodd ynghylch y canlynol:

- manylion unrhyw achosion sy'n ymwneud â data personol yr adroddwyd yn ffurfiol yn eu cylch wrth Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ariannol;
- achosion wedi'u cofnodi sy'n ymwneud â data personol a warchodwyd nas adroddwyd yn ffurfiol yn eu cylch wrth Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ariannol;
- unrhyw achosion sy'n ymwneud â data personol a warchodwyd yn y blynyddoedd ariannol blaenorol.

Ni ddigwyddodd unrhyw beth cysylltiedig â data yn ystod y flwyddyn oedd yn galw am adrodd yn ei gylch.

Mae'r polisi diogelwch gwybodaeth ar gyfer y swyddfa ar gael os gwneir cais amdano.

Y Fframwaith Risg a Rheoli

Yn unol â "Rheoli Arian Cyhoeddus" rwyf yn cael fy nghefnogi gan Gyfrifydd Ariannol cymwysedig sydd yn ymgymryd â chyfrifoldebau'r cyfarwyddwr cyllid proffesiynol fel sy'n cael ei nodi yn y ddogfen honno.

Rwyf yn parhau i wella'r trefniadau ar gyfer rheolaeth fewnol gadarn er mwyn sicrhau bod y swyddfa'n gallu canfod, asesu a rheoli risg yn effeithiol. Wrth ymgymryd â'r cyfrifoldeb hwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015 cefais i a'm rhagflaenydd gefnogaeth Prif Swyddog Gweithredol y mae rhai o gyfrifoldebau'r Ombwdsmon wedi cael eu dirprwyo iddo. Yn ogystal, y Tim Rheoli a gadeirir gennyf fi sydd â'r cyfrifoldeb dros oruchwylio rheoli risg. Rwyf

yn fodlon bod y systemau sydd ar waith yn canfod risgiau posibl yn gynnar ac yn caniatáu, trwy reolaeth weithredol, i gamau priodol gael eu cymryd er mwyn lleihau i'r eithaf unrhyw effaith andwyol ar y swyddfa. Fel yr wyf wedi nodi eisoes, mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn cael adroddiadau rheolaidd am Gofrestr Risgiau'r swyddfa.

Y Broses Gyllidebu

Yn rhinwedd fy swydd fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn sicrhau bod gennyf drefniadau ar waith sy'n cadw rheolaeth dynn ar yr arian cyhoeddus sydd yn fy ngofal, fel y gwnaeth fy rhagflaenydd o'm blaen. Yn benodol, mae'r Tîm Rheoli yn cael adroddiad monitro cyllideb bob mis sy'n nodi gwir wariant o'i gymharu â'r gwariant a glustnodwyd yn y gyllideb. Mae unrhyw faterion annisgwyl yn ymwneud â gwariant sy'n codi yn ystod y flwyddyn yn cael eu trafod a phennir camau i'w cymryd i sicrhau bod y swyddfa yn cadw o fewn y gyllideb y cytunwyd arni. Ni chododd unrhyw ystyriaethau mawr yng nghyswllt cyllideb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2014-15. O ran proses llunio amcangyfrif ariannol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2015-16, cafodd papur yn nodi meini prawf cychwynnol ar gyfer y gyllideb ei drafod gan y Panel Ymgynghorol ym mis Gorffennaf 2014. Yn dilyn hyn trafodwyd papur amcangyfrif drafft o'r gyllideb yn y cyfarfod ym mis Medi 2014. Roedd y papur hwn yn nodi'n llawn yr adnoddau ariannol yr oedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn eu hystyried yn angenrheidiol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru allu cyflawni ei ddyletswyddau. Cyflwynwyd y papur Amcangyfrifon terfynol i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Ystyriodd y Pwyllgor Cyllid y papur ym mis Tachwedd 2014 ac roeddwn yn falch fy mod wedi gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod i ateb cwestiynau penodol Aelodau'r Cynulliad ar y cyflwyniad. Ar ôl hynny, cymeradwyodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru yr amcangyfrif ariannol ar gyfer 2015-16.

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Roeddwn yn croesawu'r cyfle i roi tystiolaeth i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar 7 Hydref 2014 ar sut y defnyddir y cyllid cyhoeddus y mae fy swyddfa yn ei dderbyn.

Casgliad

Gallaf ddweud nad oedd gwendidau o bwys yn system rheolaeth fewnol y swyddfa yn 2014-15 a effeithiodd ar allu'r swyddfa i gyflawni ei pholisïau, ei nodau a'i hamcanion a bod trefn Lywodraethu Gorfforaethol gadarn ar waith heb unrhyw enghreifftiau o dorri'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

Nick Bennett
Swyddog Cyfrifyddu

15 Gorffennaf 2015

Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru

- Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 o dan paragraff 17 (2) o atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005). Mae'r rhain yn cynnwys y Crynodeb Alldro Adnoddau, y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Llifau Arian, y Datgyniadau o'r Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr, a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisiau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad hwnnw.

Priod gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r archwilydd

- Fel yr eglurir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, sy'n cynnwys yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth a'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005) a chyfarwyddiadau a wnaed gan Trysorlys EM o dan y Ddeddf honno, ac am sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol.
- Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r adroddiad ar gydnabyddiaeth i'w harchwilio yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Cyngor Adroddi Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Cynhelir archwiliad er mwyn cael tystiolaeth o'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisiau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol.

- Mae hefyd yn ofynnol i mi gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Cyfrifon Blynyddol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel petai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno . Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar y datganiadau ariannol

- Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:
- Yn rhoi darlun gywir a theg o sefyllfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar 31 Mawrth 2015 ac o'i ofyniad net am arian parod yr alldro net o ran adnoddau a chost gweithredu net, datganiad newidiadau yn ecwiti trethdalwyr a llif arian am y flwyddyn a ddaeth i ben bryn hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005).

Barn ar reoleidd-dra

- Yn fy marn i, ymhob ffordd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhan o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a wnaed o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005); ac
- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn cydymffurfio â chanllawiau Trysorlys EM;
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu;
- ni ddatgelwyd gwybodaeth a bennwyd gan Drysorlys EM o ran cydnabyddiaeth a thrafodion eraill; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

4 Awst 2015

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiad Ariannol 2014-15

Crynodeb o'r Alldro Adnoddau

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015

	Amcangyfrif Diwygiedig			Alldro			Cyfanswm yr alldro net o'i gymharu â'r arbedion/ (gormodedd) a amcangyfrifwyd	2013-14
	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net		Cyfanswm Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		£000
Costau Gweinyddol	4,016	(6)	4,010	4,133	-	4,133		4,029
Llai Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	-		-	158	-	158		162
Cyfanswm Adnoddau	4,016	(6)	4,010	3,975	-	3,975	35	3,867
Gofyniad Arian Parod Net Nodyn 2	4,162		4,162	4,159	-	4,159	3	4,040

Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015

	Nodyn	2014-15	2013-14
		£000	£000
Costau gweinyddol			
Costau staff	3	2,530	2,503
Costau gweinyddol eraill heb fod yn rhai staff	4	1,603	1,526
Costau Gweinyddol Gros		4,133	4,029
Incwm Gweithredol		-	-
Costau Gweinyddol Net		4,133	4,029
ALLDRO ADNODDAU NET		4,133	4,029

Mae'r holl weithgareddau a ddechreuwyd o fewn y cyfnod yn parhau.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 48 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 49 i 59 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiad Ariannol 2014-15

Datganiad Sefyllfa Ariannol

ar 31 Mawrth 2015

	Nodyn	2014-15		2013-14	
		£000	£000	£000	£000
Asedau tymor hir					
Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	6	46		83	
Asedau anniriaethol	7	106		138	
Symiau derbyniadwy sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	8	-		67	
Cyfanswm yr asedau tymor hir			152		288
Asedau Cyfredol					
Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	8	170		188	
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod	9	3		20	
Cyfanswm asedau cyfredol			173		208
Cyfanswm asedau			325		496
Rhwymedigaethau cyfredol					
Symiau masnach sy'n daladwy a symiau taladwy eraill	10	(109)		(140)	
Darpariaethau	11	(169)		(190)	
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol			(278)		(330)
Asedau ar gyfer y tymor hir ynghyd ag asedau cyfredol net			47		166
Symiau masnach sy'n daladwy a symiau taladwy eraill sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	10	-		-	
Darpariaethau	11	(365)		(438)	
Rhwymedigaethau tymor hir			(365)		(438)
Asedau llai y rhwymedigaethau cyn Pensiynau			(318)		(272)
Gwarged / (Diffyg) y Gronfa Bensiwn	Atodiad Pensiynau		(490)		(720)
Asedau llai rhwymedigaethau			(808)		(992)
Ecwiti Trethdalwyr: Cronfa Gyffredinol			(808)		(992)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 48 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 49 i 59 yn rhan o'r datganiadau hyn

Nick Bennett
Swyddog Cyfrifyddu

15 Gorffennaf 2015

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiad Ariannol 2014-15

Datganiad Llif Arian

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015

	Nodyn	2014-15	2013-14
		£000	£000
All-lif arian o weithgareddau gweithredol	12	(4,159)	(3,975)
Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	13	(17)	(47)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	14	4,162	4,060
Cynnydd (gostyngiad) net mewn symiau cyfwerth ag arian parod cyn addasu ar gyfer taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		(14)	38
Taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		(3)	(20)
Cynnydd (gostyngiad) net mewn symiau cyfwerth ag arian parod ar ôl addasu ar gyfer taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		(17)	18
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod		20	2
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod		3	20

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 48 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 49 i 59 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiad Ariannol 2014-15

Datganiad Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr
am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015

	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Gyffredinol
	2014-15	2013-14
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(992)	(865)
Costau gweithredu net	(4,133)	(4,029)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	4,162	4,060
Yn ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru		
- Arian parod	(3)	(20)
- Incwm anweithredol	-	-
Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	158	162
(Diffyg) gwarged actiwaraidd	-	(300)
Cyfanswm yr incwm a'r costau cydnabyddedig am y flwyddyn	184	(127)
Balans ar 31 Mawrth	(808)	(992)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 48 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 49 i 59 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Datganiad Ariannol 2014-15

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Datganiad am y Polisiâu Cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol (FReM) y Llywodraeth, a gyhoeddir gan Drysorlys EM, ac sydd mewn grym ar gyfer 2014-15. Mae'r polisiâu cyfrifyddu yn yr FReM yn defnyddio Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y maent wedi cael eu mabwysiadu neu eu dehongli ar gyfer y sector cyhoeddus. Os yw'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y tybiwyd iddo fod yr un mwyaf priodol i amgylchiadau arbennig Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, er mwyn rhoi darlun gwir a theg. Disgrifir y polisiâu cyfrifyddu arbennig sydd wedi cael eu mabwysiadu gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru isod. Fe'u defnyddiwyd yn gyson wrth ddelio ag eitemau yr ystyrir eu bod o bwys mewn perthynas â'r cyfrifon.

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn dan y confensiwn costau hanesyddol, a'u haddasu i ystyried unrhyw achos lle cafodd gwerth yr asedau sefydlog eu hailbrisio, yn ôl eu gwerth i'r busnes drwy gyfeirio at eu costau cyfredol.

1.2 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar

Mae gwariant ar eiddo, peiriannau a chyfarpar yn cael ei gyfalafu lle disgwylir i'r hyn a brynir fod ag oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn a lle mae'r gost yn fwy na £1k. Gall asedau sy'n costio llai na £1k gael eu cyfalafu ar yr amod eu bod yn rhai cyfalaf a'u bod yn rhan o gynllun mwy sydd â chyfanswm dros £1k. Dangosir asedau ar eu cost, llai lwfans am ddibrisiant. Adeg eu cydnabod ar y cychwyn, mesurir asedau sefydlog ar sail eu cost gan gynnwys costau megis costau gosod, y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i fod at ddibenion eu paratoi ar gyfer y defnydd y bwriadwyd hwynt. Wrth adolygu costau'r asedau sefydlog a brynwyd eisoes a'r prisiau a dalwyd am yr eitemau newydd a brynwyd yn ystod y flwyddyn, nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth llyfr net hanesyddol yr asedau a chost eu hadnewyddu, llai dibrisiant.

1.3 **Dibrisiant**

Caiff asedau eu dibrisio yn ôl cyfraddau a fydd yn eu gostwng i sero neu, os yw'n berthnasol, i amcangyfrif o'u gwerth gweddillol ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol dybiedig yn dilyn taliad dibrisiant blwyddyn lawn cychwynnol ym mlwyddyn eu prynu. Caiff asedau sy'n cael eu datblygu eu dibrisio o'r flwyddyn y defnyddir yr asedau hynny gyntaf. Ac eithrio lle nodir hynny'n wahanol, tybir bod oes asedau fel a ganlyn:

Peiriannau yw'n llai	10 mlynedd neu gyfnod y brydles os
Dodrefn a ffitiadau eraill ffitiadau,	10 mlynedd neu, yn achos y cyfnod y brydles
Cyfrifiaduron a chyfarpar arall	3 i 10 mlynedd

1.4 **Asedau anniriaethol**

Mae trwyddedau meddalwedd cyfrifiadurol a brynir a meddalwedd a ddatblygir yn cael eu cyfalafu os ydynt yn costio £1k neu ragor ac os yw eu hoes ddefnyddiol yn fwy na blwyddyn. Gall asedau anniriaethol sy'n costio llai na £1k gael eu cyfalafu gyhyd â'u bod yn asedau cyfalaf a'u bod yn rhan o gynllun mwy sydd â chyfanswm dros £1k. Caiff asedau anniriaethol eu hadolygu'n flynyddol er mwyn canfod lleihad yn eu gwerth a chânt eu datgan ar sail cost hanesyddol wedi'i hamorteiddio. Caiff trwyddedau meddalwedd eu hamorteiddio dros gyfnod y drwydded neu dros oes economaidd ddefnyddiol yr offer cyfrifiadurol y maent wedi'u gosod arno, pa un bynnag yw'r byrraf. Fel arfer, byddai hyn rhwng 3 a 5 mlynedd. Caiff meddalwedd a ddatblygir ei hamorteiddio dros ei hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Yn y flwyddyn y cânt eu prynu, gwneir taliad amorteiddio blwyddyn lawn gyda'r gweddill yn cael ei amorteiddio ar sail llinell syth dros weddill yr oes amcangyfrifedig.

1.5 **Treth ar Werth (TAW)**

Nid yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi'i gofrestru ar gyfer TAW. Felly datgelir gwariant yn cynnwys TAW.

1.6 Pensiynau

Mae'r ymrwymïadau pensiwn i staff blaenorol a phresennol yn cael eu cyflawni drwy ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS), drwy'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir drwy Gynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa), a thrwy daliadau uniongyrchol i ddau Gomisiynydd blaenorol dros Weinyddu Lleol yng Nghymru ac un buddiolwr sy'n dal yn fyw. Datgelir y manylion llawn yn yr Atodiad Pensiynau ar ddiwedd y Datganiadau Ariannol. Caiff costau darparu'r pensiynau hyn eu cynnwys yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr gyda'r enillion a'r colledion actiwaraidd sy'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn cael eu cynnwys yn y flwyddyn y maent yn codi.

1.7 Costau gadael yn gynnar

Lle mae'n ofynnol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru dalu costau ychwanegol buddion sy'n fwy na'r buddion arferol a delir dan y cynllun pensiwn priodol i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar, caiff y costau hyn eu cynnwys yn llawn yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr pan fydd y rhwymedigaeth yn codi.

1.8 Prydlesi Gweithredol

Mae gwariant ar eiddo a brydlesir yn wariant yn y cyfnod y mae'n berthnasol iddo. Mae taliadau ar gyfer cyfarpar yng nghyswllt prydlesi gweithredol yn cael eu rhannu'n gyfartal dros oes y brydles.

1.9 Costau Staff

Yn unol ag IAS 19, caiff buddion tymor byr gweithwyr, megis cyflogau a chyfraniadau nawdd cymdeithasol, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb salwch â thâl, yn ogystal â buddion anariannol ar gyfer gweithwyr cyfredol, eu cydnabod pan fydd gweithiwr wedi darparu gwasanaethau'n gyfnewid am y buddion hynny.

1.10 Darpariaethau

Symiau yw'r rhain y mae'r swm neu'r amseru sy'n berthnasol iddynt yn ansicr ar ddyddiad y fantolen ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd

ei angen i setlo ymrwymadau. Pan fydd effaith gwerth amser arian yn sylweddol, caiff y llifoedd arian amcangyfrifedig yr addaswyd yn ôl risg eu disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt a argymhellir gan Drysorlys EM.

2. Cysoni Adnoddau â'r Gofynion Arian Parod Net

	Nodyn	2014-15	2014-15	Cyfanswm yr alldro net o'i gymharu â'r arbediad/(gormodedd) diwygiedig a amcangyfrifwyd	2013-14
		Amcangyfrif diwygiedig	Cyfanswm yr Alldro Net		Alldro Diwygiedig
		£000	£000	£000	£000
Alldro Adnoddau Net Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr			4,133		4,029
Llai Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	4		(158)		(162)
Gofynion Adnoddau Net		4,010	3,975	35	3,867
Gofyniad Cyfalaf Net	6/7	13	17	(4)	47
Symudiad mewn darpariaethau	11	(30)	94	(124)	(88)
Taliadau cyfalaf	4	(105)	(86)	(19)	(135)
Symudiadau mewn cyfalaf gwaith	9/12	20	(71)	91	129
Cyllido pensiynau	3	254	230	24	220
Gofyniad net o ran arian Crynodeb o'r Alldro Adnoddau		4,162	4,159	3	4,040

3. Niferoedd a Chostau Staff

Dyma gyfanswm y costau cyflogi:

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Staff parhaol:		
Cyflogau	1,951	1,876
Costau Nawdd Cymdeithasol	145	134
Costau Pensiwn	385	370
Symudiadau yn y gronfa bensiwn	15	90
Cyfanswm	2,496	2,470
Staff dros dro		
Cyflogau	30	28
Costau Nawdd Cymdeithasol	1	1
Costau Pensiwn	3	4
Cyfanswm	34	33
Cyfanswm costau cyflogi	2,530	2,503

Mae costau staff dros dro yn cynnwys staff asiantaeth ynghyd ag unrhyw unigolion a gyflogwyd ar gontract dros dro. Nid yw'r costau cyflogau a nodwyd uchod yn dangos costau cyflogi a chostau cysylltiedig yr ombwdsmon. Mae'r rheswm dros y gwahaniaeth wedi'i nodi yn yr Adroddiad Taliadau (gweler tudalen 12).

Roedd nifer gyfartalog y staff a gyflogwyd ar sail gyfwerth ag amser llawn (gan gynnwys uwch reolwyr) yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	2014-15	2013-14
	Nifer	Nifer
Uwch reolwyr	1	2
Ymchwilio i gwynion	43	42
Staff Gwasanaethau Corfforaethol / Gweithredol	9	8
Cyfanswm	53	52

Mae'r uchod yn cynnwys Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

At ddibenion cymharu, cyfanswm y costau cyflogi yn cynnwys yr Ombwdsmon yw:

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Ombwdsmon	158	162
Swyddfa	2,530	2,503
Cyfanswm	2,688	2,665

4. Costau Gweinyddol heb fod yn rhai staff

	2014-15		2013-14	
	£000		£000	
Rhenti dan brydlesi gweithredol	237		232	
Ffi Archwilwyr Allanol	20		20	
Gwasanaethau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru a Grant Thornton	-		-	
Cynghorwyr Proffesiynol	527		400	
Costau eiddo eraill	116		109	
Gwasanaethau cyfrifiadurol	141		207	
Costau swyddfa	142		111	
Teithio a chynhaliaeth	27		35	
Recriwtio a Hyfforddi	46		37	
Cyfathrebu	103		76	
Gwasanaethau sefydlog y Gronfa Gyfunol (Cyflog a chostau cysylltiedig yr Ombwdsmon a delir o Gronfa Gyfunol Cymru)	158		162	
Is-gyfanswm		1,517		1,389
Dibrisiant	37		89	
Tâl Amorteiddio	49		46	
Colled wrth waredu	-		-	
Darpariaeth ar gyfer ailaddurno swyddfeydd yn y dyfodol	-		2	
Is-gyfanswm		86		137
Cyfanswm y Costau Gweinyddol Eraill		1,603		1,526

5. Costau Gweithredu yn ôl Nodau ac Amcanion

Amlinellir costau darparu gwasanaeth Ombwdsmon o'r radd flaenaf i Gymru isod. Dyrannwyd i bob amcan fel a ganlyn:

- (a) Amcangyfrif o amser staff a dreuliwyd ar yr amcan
- (b) Dyrannu gwariant yn uniongyrchol lle bo hynny'n berthnasol
- (c) Dosrannu costau eraill ar sail pro rata i'r amcangyfrif amser staff

Mae'r costau yn cynnwys cyflog yr Ombwdsmon.

	2014-15		2013-14	
	Costau		Costau	
	£000	%	£000	%
Codi ymwybyddiaeth am ein gwasanaeth er mwyn i bobl ddeall yr hyn yr ydym yn ei wneud, a bod pawb y mae angen y gwasanaeth arnynt yn gallu cael gafael arno a'i ddefnyddio	397	9.6	374	9.3
Bod â phrosesau o ansawdd uchel ar waith ar gyfer ymdrin â chwynion, sy'n ystyried ac yn penderfynu ar gwynion yn drylwyr ond yn gymesur, ac yn cyfleu'u penderfyniadau'n glir	3,124	75.6	3,037	75.4
Gweithio gyda chyrrff cyhoeddus yng Nghymru er mwyn darparu gwasanaethau cyhoeddus o safon well o ganlyniad i'r gwersi y gellir eu dysgu o'r cwynion yr ydym yn ymchwilio iddynt	426	10.3	433	10.8
Dangos bod ein hadnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon ac effeithiol.	186	4.5	185	4.5
Costau gweithredu net	4,133	100.0	4,029	100.0

6. Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar

	Peiriannau	Cyfrifiaduron a chyfarpar arall	Dodrefn a ffitiadau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
2014-15				
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2014	156	198	297	651
Ychwanegiadau	-	-	-	-
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	156	198	297	651
Dibrisiant Ar 1 Ebrill 2014	(151)	(144)	(273)	(568)
Cofnodwyd yn y flwyddyn	(5)	(20)	(12)	(37)
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	(156)	(164)	(285)	(605)
Swm Llyfr ar 31 Mawrth2015	-	34	12	46
Swm Llyfr ar 31 Mawrth2014	5	54	24	83

	Peiriannau	Cyfrifiaduron a chyfarpar arall	Dodrefn a ffitiadau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
2013-14				
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2013	156	185	297	638
Ychwanegiadau	-	45	-	45
Gwarediadau	-	(32)	-	(32)
Ar 31 Mawrth 2014	156	198	297	651
Dibrisiant Ar 1 Ebrill 2013	(127)	(149)	(235)	(511)
Cofnodwyd yn y flwyddyn	(24)	(27)	(38)	(89)
Gwarediadau	-	32	-	32
Ar 31 Mawrth 2014	(151)	(144)	(273)	(568)
Swm Llyfr ar 31 Mawrth2014	5	54	24	83
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2013	29	36	62	127

7. Asedau Anniriaethol

	Technoleg Gwybodaeth	Trwyddedau Meddalwedd	Cyfanswm
2014-15	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2014	474	71	545
Ychwanegiadau	17	-	17
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	491	71	562
Amorteiddio ar 1 Ebrill 2014	(338)	(69)	(407)
Amorteiddio a gofnodwyd yn y flwyddyn	(47)	(2)	(49)
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	(385)	(71)	(456)
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2015	106	-	106
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2014	136	2	138

	Technoleg Gwybodaeth	Trwyddedau Meddalwedd	Cyfanswm
2013-14	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2013	474	69	543
Ychwanegiadau	-	2	2
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	474	71	545
Amorteiddio ar 1 Ebrill 2013	(292)	(69)	(361)
Amorteiddio a gofnodwyd yn y flwyddyn	(46)	-	(46)
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	(338)	(69)	(407)
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2014	136	2	138
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2013	182	-	182

Ym marn Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth llyfr net yr asedau yn ôl eu gwerthoedd heddiw a'u cost hanesyddol.

8. Symiau Masnach derbyniadwy a symiau Derbyniadwy eraill

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn:		
Blaendaliadau	170	188
Dyledwyr masnach	-	-
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn		
Blaendaliadau	-	67
Cyfanswm	170	255

9. Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag Arian Parod

Rhaid dychwelyd unrhyw falansau banc a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn i Gronfa Gyfunol Cymru. Mae ffigur o £3k (£20k yn 2013-14) wedi'i gynnwys yn y cyfrifon, fel balans net diwedd blwyddyn yr holl gyfrifon banc a weithredir gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ni waeth a yw'r cyfrif unigol mewn dyled neu gredyd, a swm y grant a dderbyniwyd sy'n cael ei wrthbwysio gan yr ad-daliad hwn. Bydd yn rhaid ad-dalu hwn i Gronfa Gyfunol Cymru dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

10. Symiau Masnach sy'n daladwy a Rhwymedigaethau Cyfredol eraill

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Symiau sy'n dod yn ddyledus mewn blwyddyn		
Gwyliau blynyddol heb eu cymryd	69	62
Gostyngiad gohiriedig ar rent	-	12
Cronfa Gyfunol Cymru – balansau heb eu gwario	3	20
incwm anweithredol		-
Symiau masnach sy'n daladwy	25	32
Croniadau	12	14
	109	140
Symiau sy'n dod yn ddyledus mewn mwy na blwyddyn		
Gostyngiad gohiriedig ar rent	-	-
Cyfanswm	109	140

11. Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau a Thaliadau

	2014-15				2013-14
	Pensiynau ar gyfer Comisiynwyr Blaenorol	Costau Addurno yn y Dyfodol	Costau cyfreithiol	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	521	7	100	628	540
Darpariaeth ychwanegol sy'n ofynnol	(25)	-	100	75	159
Symudiad yn y gyfradd ddisgownt	15	-	-	15	11
Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(84)	-	(100)	(184)	(82)
Balans ar 31 Mawrth	427	7	100	534	628

Dadansoddiad o bryd y disgwylir i'r darpariaethau gael eu talu:

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Taladwy o fewn blwyddyn	169	190
Taladwy o fewn 2 i 5 mlynedd	248	366
Taladwy ar ôl 5 mlynedd	117	72
Balans ar 31 Mawrth 2015	534	628

Mae angen y ddarpariaeth Pensiynau ychwanegol ar gyfer y cynnydd mewn pensiynau yn unol â Gorchymyn (Adolygu) Cynyddu Pensiynau 2014, Offeryn Statudol Rhif 668 a'r cynnydd yn y disgwyliad oes sy'n seiliedig ar y Tablau Bywyd Cenedlaethol ar gyfer Lloegr a Chymru a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Mae'r cynnydd mewn pensiynau yn hwyrach ymlaen yn y flwyddyn yn unol â'r wybodaeth am ddadchwyddyddion CMC a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM. Mae'r ffactor disgownt wedi'i newid i 1.3% ar gyfer y flwyddyn ariannol (1.8% yn 2013-14) yn unol â'r arweiniad a gyhoeddwyd gan y Trysorlys.

Mae'r costau addurno yn y dyfodol yn codi o ymrwymiad i ailaddurno y tu mewn i'r adeiladau a brydlesir ym Mharc Bocam. Cynhelir asesiad o rwymedigaeth dadfeiliadau yn 2015/16 i asesu'r rhwymedigaeth gyflawn pan fydd y brydles yn dod i ben yn 2025.

Cafwyd gorchymyn i wneud ail daliad ar gyfrif am gostau cyfreithiol gwerth £100k ym mis Mai 2015 ac mae hyn wedi'i gynnwys yn y darpariaethau uchod.

12. Cysoni'r Costau Gweithredol â'r Llifoedd Arian Gweithredol

	Nodia dau	2014-15	2013-14
		£000	£000
Costau gweithredol net		(4,133)	(4,029)
Addasu ar gyfer eitemau anariannol	3,4	146	195
Gostyngiad /(Cynnydd) mewn symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	8	85	(109)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn symiau masnach sy'n daladwy a symiau taladwy eraill	10	(31)	(2)
Taliad i gwrdd â'r diffyg yn y gronfa pensiynau		(290)	(280)
Symudiad mewn darpariaethau	11	(94)	88
Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	4	158	162
All-lif arian o weithgareddau gweithredol		(4,159)	(3,975)

13. Buddsoddiad Ariannol a Gwariant Asedau Tymor Hir

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Prynu eiddo, peiriannau a chyfarpar	-	(45)
Yr elw o werthu eiddo, peiriannau a chyfarpar	-	-
Prynu asedau anniriaethol	(17)	(2)
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi	(17)	(47)

14. Cysoni'r Gofyniad Arian Parod Net â'r Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Arian Parod

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Gofyniad Arian Parod Net:		
Gweithgareddau gweithredol	(4,159)	(3,975)
Gwariant Cyfalaf	(17)	(47)
	(4176)	(4,022)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	4,162	4,060
Ad-daliadau i Gronfa Gyfunol Cymru	(3)	(20)
Cynnydd /(Gostyngiad) mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	(17)	18

15. Ymrwymïadau o dan Brydlesi Gweithredol

	2014-15	2013-14
	£000	£000
Isafswm taliadau prydlesi gweithredol yn y dyfodol ar gyfer yr Adeilad:		
Taladwy o fewn blwyddyn	183	183
O fewn dwy i bum mlynedd	732	732
Mwy na phum mlynedd	1,022	1,071
	1,937	1,986
Arall:		
Taladwy o fewn blwyddyn	17	17
O fewn dwy i bum mlynedd	11	27
Mwy na phum mlynedd	-	-
	28	44
Cyfanswm pob prydles weithredol	1,965	2,030

Daeth y brydles ar yr adeilad ym Mharc Bocam i ben ar 27 Ionawr 2015 ac mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn parhau i feddiannu'r adeilad ar sail amodau a thelerau presennol y cytundeb prydlesu. Cyfnewidiwyd a chofrestrwyd contractau ym mis Mai 2015 ar gyfer prydles rifersiwn newydd ar sail Yswirio a Thrwsio Llawn am gyfnod o 10 mlynedd o fis Tachwedd 2015 yn yr adeilad presennol. Bydd y brydles newydd yn costio'r un faint â'r hen brydles ond bydd yn darparu 40% yn fwy o arwynebedd llawr heb unrhyw gost ychwanegol.

16. Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae ein hymgyngorwyr adeiladu wedi canfod y bydd rhwymedigaeth dadfeiliadau yn berthnasol pan ddaw'r brydles 10 mlynedd ar yr adeiladau yn Bocam Parc i ben. Cynhelir asesiad o rwymedigaeth dadfeiliadau yn 2015/16 er mwyn cael asesiad cywir o'r costau.

Mae'r costau cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag achos proffil uchel hirsefydlog yn parhau heb eu setlo ac mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn parhau i'w herio. Mae'r taliadau ar gyfrif wedi'u gwneud, yn ddiymrwymïad, ond nid ydym yn gwybod beth fydd gwerth y setliad terfynol.

17. Ymrwymïadau Cyfalaf

Nid oedd dim ymrwymïadau cyfalaf ar 31 Mawrth 2015 (2013-14 Dim).

18. Trafodion Partïon Cysylltiedig

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yw pennaeth swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a sefydlwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Mae'r Ombwdsmon yn annibynnol ar y Llywodraeth ac mae trefniadau cyllido'r swyddfa wedi'u llunio i sicrhau y diogelir annibyniaeth y swyddfa. Mae'r Ombwdsmon wedi cael nifer o drafodion o bwys gyda Chynulliad Cenedlaethol Cymru a chyda swyddfa'r Ombwdsmon Seneddol. Hefyd, mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi cael ychydig o drafodion gydag Adrannau eraill y Llywodraeth a chyrrff eraill y llywodraeth ganolog.

19. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Ym mis Mai 2015, caniatwyd cais am daliad interim o £100k yng nghyswllt yr achos cyfreithiol hirsefydlog. Gwrthodwyd yr hawl i apelio. Mae darpariaeth ychwanegol o £100k wedi'i chynnwys yn y cyfrifon hyn.

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

1 Ffordd yr Hen Gae
Pencoed
CF35 5LJ

Ffôn: 01656 641150
Ffacs: 01656 641199
E-bost: ask@ombudsman-wales.org.uk
Dilynwch ni ar Twitter: @OmbudsmanWales

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Datganiad Ariannol 2014-15

Atodiad Pensiynau

Mae dau gynllun pensiwn yn cael eu gweithredu ar ran y staff presennol – Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil a Chronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Mae rhwymedigaeth barhaus yn bodoli o hyd i dalu pensiynau tri chyn Ombwdsmon neu unrhyw berthnasau dibynnol.

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddion pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 30 Gorffennaf 2007 ymlaen, gall gweision sifil fod yn un o bedwar cynllun buddion diffiniedig; naill ai cynllun cyflog terfynol (clasurol, premiwm neu glasurol a mwy); neu gynllun gyrfa gyfan (nuvos). Nid yw'r trefniadau statudol hyn wedi'u cyllido ac mae cost y buddion yn cael ei thalu gan swm a benderfynir drwy bleidlais gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy dan y cynlluniau clasurol, premiwm, clasurol a mwy a nuvos yn cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Gall aelodau sy'n ymuno o Hydref 2002 ymlaen ddewis naill ai'r trefniant buddion diffiniedig priodol neu bensiwn cyfranddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Mae cyfraniadau'r gweithiwr yn gysylltiedig â chyflog ac maent yn amrywio rhwng 1.5% a 6.85% o enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun clasurol, a rhwng 3.5% a 8.85% ar gyfer y cynlluniau premiwm, clasurol a mwy a nuvos. Mae'r buddion o dan y cynllun clasurol yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o'r enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sydd gyfwerth â thair blynedd o bensiwn cychwynnol pan fydd gweithiwr yn ymddeol. Gyda'r cynllun premiwm, mae'r buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60fed o enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r cynllun clasurol, ni cheir cyfandaliad yn awtomatig. Mae Clasurol a Mwy yn ei hanfod yn gynllun hybrid gyda buddion yng nghyswllt gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras fel y cynllun Clasurol, a buddion am wasanaeth ar ôl mis Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo fel yn y cynllun Premiwm. Gyda nuvos, mae'r aelod yn cronni pensiwn ar sail ei enillion pensiynadwy dros y cyfnod y mae'n aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) mae cyfrif pensiwn a enillwyd yr aelod yn cael ei gredydu gyda 2.3% o'i enillion pensiynadwy ym mlwyddyn honno'r cynllun ac mae'r pensiwn cronedig yn cael ei gynyddu yn ôl

deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis rhoi rhan o'u pensiwn heibio (cyfnewid) i gael cyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn partneriaeth yn drefniant pensiwn cyfranddeiliaid. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng 3% a 12.5% (gan ddibynnu ar oed yr aelod) i bensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y gweithiwr o banel o dri darparwr. Nid oes raid i'r gweithiwr gyfrannu, ond os bydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn talu swm cyfatebol hyd at derfyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Bydd cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.8% ychwanegol o gyflog pensiynadwy i dalu costau yswiriant risg a ddarperir yn ganolog (marw tra'n dal i weithio ac ymddeol oherwydd salwch).

Y pensiwn cronedig a nodir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w dderbyn pan fydd yn cyrraedd oed pensiwn, neu'n syth pan fydd yn peidio â bod yn aelod gweithredol o'r cynllun os ydyw eisoes wedi cyrraedd neu dros oed pensiwn. 60 yw'r oedran pensiwn ar gyfer aelodau cynlluniau clasurol, premiwm a chlasurol a mwy, a 65 ar gyfer aelodau nuvos.

I gael rhagor o wybodaeth am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil, ewch i'r wefan

Bydd trefniadau pensiwn Cyfartaledd Gyrfa newydd yn cael eu cyflwyno o 1af Ebrill 2015 a bydd y mwyafrif o aelodau'r pensiynau clasurol, premiwm, clasurol a mwy a nuvos yn ymuno â'r cynllun newydd. Mae manylion pellach ynghylch y cynllun newydd ar gael yn <http://www.civilservicepensionscheme.org.uk/members/the-new-pension-scheme-alpha/>.

Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV)

Y Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalafedig buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol, wedi ei asesu gan actwari. Y buddion y pennir eu gwerth yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn dichonol sydd i'w dalu o'r cynllun i wŷr neu wraig. Taliad yw'r CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigyrau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi eu cronni o

ganlyniad i'w aelodaeth gyflawn o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae datgelu yn berthnasol iddi.

Mae'r ffigyrau'n cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi ei drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad iddo brynu buddion pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygiad) 2008 ac nid yw'n ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion o ganlyniad i Dreth Lwfans Oes a allai fod yn daladwy pan gymerir buddion pensiwn.

Y cynnydd gwirioneddol yn y CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd yn y CETV sy'n cael ei ariannu gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun pensiwn neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio cyffredin y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg – Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r datgeliadau isod yn gysylltiedig â rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa) sydd wedi'u cyllido, sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Oherwydd bod y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn un a gyllidir rhaid i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'i staff sy'n aelodau o'r cynllun dalu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel sydd â'r bwriad o gydbwyso rhwymedigaethau'r pensiwn ag asedau buddsoddi.

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cydnabod enillion a cholledion yn llawn, yn uniongyrchol drwy'r Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr. Yn unol â Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol, mae'n ofynnol i ddatgelu gwybodaeth benodol sy'n ymwneud ag asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n ymwneud â chynlluniau pensiwn.

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn amcangyfrif y caiff gwerth £300k o gyfraniadau eu talu i mewn i'r Gronfa yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Datgelu o dan IAS19 (buddion a ariennir gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol)

Cyflwyniad

Mae'r datgeliadau isod yn gysylltiedig â rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa) sydd wedi'u cyllido, sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig a ariennir gyda buddion a enillwyd hyd at 31 Mawrth 2014 yn cael eu cysylltu â'r cyflog terfynol. Mae buddion ar ôl 31 Mawrth 2014 yn seiliedig ar gynllun Enillion Dros Oes Gyrfa wedi'u Hailbrasio. Mae manylion ynghylch y buddion sydd i'w talu ar gyfer y cyfnod y mae'r datgeliad hwn yn berthnasol iddo wedi'u nodi yn Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007. Oherwydd bod y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn un a gyllidir rhaid i'r Cyflogwr a'i weithwyr dalu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel sydd â'r bwriad o gydbwyso rhwymedigaethau'r pensiwn ag asedau buddsoddi. Mae gwybodaeth am y fframwaith ar gyfer cyfrifo cyfraniadau i'w talu ar gael yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ac yn Natganiad Strategaeth Gyllido'r Gronfa. Mae'r cyfraniadau sydd i'w talu hyd at y dyddiad y bydd prisiad actiwari nesaf y Gronfa ar gael wedi'u nodi yn y Dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau. Yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa, Dinas a Sir Caerdydd, sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Gronfa.

Canlyniadau o dan IAS19 (buddion a ariennir gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol)

Dyddiad prisiad llawn diwethaf yr actiwari.	31 Mawrth 2013
Cyfraniadau cyflogwr a ragwelir y flwyddyn nesaf (£M)	0.30
Hyd y rhwymedigaethau	13.2 blwyddyn

Tybiaethau

Dyma'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari i ddiweddarar prisiad diweddaraf y Gronfa at ddibenion IAS19:

Prif dybiaethau (% y flwyddyn)

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2013
Cyfradd ddisgownt	3.20	4.20	4.20
Codiadau pensiwn	1.80	2.20	2.70
Cyfradd ailbriso'r cyfrifon pensiwn	1.80	amh	amh
Codiadau cyflog	2.80	3.20	4.60

Tybiaethau ynghylch y gyfradd marwolaethau

Mae'r tybiaethau ynghylch y gyfradd marwolaethau'n seiliedig ar y marwolaethau a brofwyd yn ddiweddar ymysg aelodau'r Gronfa ac yn caniatáu ar gyfer gwelliannau a ddisgwylir yn y dyfodol yn y gyfradd marwolaethau. Mae'r tabl isod yn cynnwys sampl o'r disgwyliadau oes sy'n deillio o'r tybiaethau ynghylch y gyfradd marwolaethau:

Disgwyliadau oes a dybir yn 65 oed	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
Dynion		
Aelod 65 oed ar ddyddiad y cyfrif	23.8	23.7
Aelod 45 oed ar ddyddiad y cyfrif	25.8	25.7
Menywod		
Aelod 65 oed ar ddyddiad y cyfrif	26.7	26.6
Aelod 45 oed ar ddyddiad y cyfrif	29.0	28.9

Dyrannu asedau

		Gwerth ar 31 Mawrth 2015		Gwerth ar 31 Mawrth 2014
	Wedi ei restru %	Heb ei restru %	Cyfanswm %	Cyfanswm %
Ecwitiau	72.1	5.3	77.4	78.3
Eiddo	5.9	-	5.9	5.4
Bondiau'r Llywodraeth	6.8	-	6.8	7.0
Bondiau Corfforaethol	7.9	-	7.9	8.1
Arian parod	1.7	-	1.7	1.1
Arall	0.3	-	0.3	0.1
Cyfanswm	94.7	5.3	100.0	100.0

Cysoni'r statws 'a ariennir' â'r Fantolen

	Gwerth ar 31.Mawrth 2015 £M	Gwerth ar 31 Mawrth 2014 £M
Gwerth teg yr asedau	6.16	5.39
Gwerth presennol yr ymrwymiad o ran y buddion diffiniedig a ariennir	5.24	4.82
Statws 'a ariennir'	0.92	0.57
Effaith y gofyniad cyllido sylfaenol/uchafswm asedau – IFRIC 14	(1.41)	(1.29)
Ased/(Rhwymedigaeth) a gydnabyddir yn y fantolen	(0.49)	(0.72)

Dyma raniad y rhwymedigaethau adeg y prisiad diwethaf rhwng yr amrywiol categorïau o aelodau:

Aelodau Gweithredol	22%
Pensiynwyr Gohiriedig	18%
Pensiynwyr	60%

Dadansoddiad o'r symiau a gydnabyddir yng nghyswllt elw a cholled / Gwarged neu'r Diffyg yng nghyswllt Darparu Gwasanaethau ac Incwm Cynhwysfawr arall (OCI)

	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015 £M	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2014 £M
<u>Cost gweithredu</u>		
Cost presennol y gwasanaeth*	0.04	0.04
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (yn cynnwys cwtogiadau)	-	-
Cost setliad	-	-
<u>Cost Cyllido</u>		
Llog ar y buddion net diffiniedig	0.02	0.02
Rhwymedigaeth (asedau)		
Costau pensiwn a gydnabyddir yng nghyswllt elw a cholled	0.06	0.06
<u>Ail-gyfrifo mewn OCI</u>		
Enillion asedau cynllun (yn fwy na) yn llai na'r hyn a gydnabyddwyd yn y llog net	(0.42)	(0.32)
Colledion/(enillion) yr actiwari oherwydd newid mewn tybiaethau ariannol	0.38	(0.34)
Colledion/(enillion) yr actiwari oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	-	(0.06)
Colledion/(enillion) yr actiwari oherwydd rhwymedigaethau - profiad	(0.03)	(0.27)
Cyfanswm (enillion)/colledion actiwaraid	(0.07)	(0.99)
Addasiad yng nghyswllt paragraff 58	0.07	1.29
Cyfanswm a welwyd yn OCI	0.00	0.30
Cyfanswm a welwyd yn yr OCI elw a cholled	0.06	0.36

- Lwfans ar gyfer costau gweinyddol sydd wedi'u cynnwys yng nghost gyfredol y gwasanaeth (£M)

Newidiadau i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig yn ystod y cyfnod cyfrifyddu

	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015 £M	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2014 £M
Ymrwymiad buddion diffiniedig agoriadol	4.82	5.43
Cost bresennol y gwasanaeth	0.04	0.04
Cost llog ar y buddion net diffiniedig	0.20	0.22
Cyfraniad gan gyfranogwyr	0.01	0.01
Colledion/(enillion) yr actiwari ar rwymedigaethau – tybiaethau ariannol	0.38	(0.34)

Colledion/(enillion) yr actiwari ar rwymedigaethau – tybiaethau demograffig	-	(0.06)
Colledion/(enillion) yr actiwari ar rwymedigaethau – profiad	(0.03)	(0.27)
Buddion net a dalwyd	(0.18)	(0.21)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (yn cynnwys cwtogiadau)	-	-
Cynnydd net yn y rhwymedigaethau o safbwynt caffael / gwaredu	-	-
Setliadau	-	-
Ymrwymiad buddion diffiniedig terfynol	5.24	4.82

Newidiadau i werth teg yr asedau yn ystod y cyfnod cyfrifyddu

	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015 £M	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2014 £M
Gwerth teg agoriadol yr asedau	5.39	4.79
Incwm llog ar asedau	0.23	0.20
Ail-gyfrifo enillion/(colledion) ar asedau	0.42	0.32
Cyfraniadau gan y cyflogwr	0.29	0.28
Cyfraniadau gan gyfranogwyr	0.01	0.01
Buddion net a dalwyd	(0.18)	(0.21)
Cynnydd net yn yr asedau o safbwynt caffael / gwaredu	-	-
Setliadau	-	-
Gwerth teg terfynol yr asedau	6.16	5.39

Enillion gwirioneddol ar asedau

	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015 £M	Cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2014 £M
Incwm llog ar asedau	0.23	0.20
Ail-gyfrifo enillion/(colledion) ar asedau	0.42	0.32
Enillion gwirioneddol ar asedau	0.65	0.52

Buddion a Ariennir

Darparwyd y data canlynol gan yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa a / neu'r Cyflogwr a defnyddiwyd ef i gynhyrchu'r canlyniadau IAS 19 yn yr adroddiad hwn. Hefyd yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa sydd wedi darparu'r manylion ynghylch rhaniad yr asedau rhwng yr amrywiol ddsbarthiadau o asedau ac mae'r rhain i'w gweld yn Adran 1. Rydym hefyd wedi dangos rhai o'r cyfrifiadau canolraddol a ddefnyddiwyd i werthuso'r ffigyrau yn yr adroddiad hwn.

Aelodau Gweithredol ar 31 Mawrth 2013

	Nifer	Cyfanswm Cyflogau (M)
Cyfanswm	3	0.13

Aelodau sy'n Bensiynwyr a Phensiynwyr sydd wedi Gohirio ar 31 Mawrth 2013

Math	Nifer	Cyfanswm Pensiynau (M)
Aelodau gohiredig	7	0.04
Pensiynwr a dibynyddion	6	0.16

Data llif arian wedi'i gyllido a ddarparwyd

	Misoedd a Ddarparwyd	Swm a Ddarparwyd (£M)	Swm a Ddefnyddiwyd (£M)
Cyflogwr - Cyfraniadau arferol	12	0.04	-
Cyflogwr - Cyfraniadau cyfalaf ychwanegol	12	0.25	-
Cyflogwr - Straen ar daliadau'r gronfa oherwydd ymddeoliadau cynnar	-	-	-
Cyfanswm cyfraniadau'r Cyflogwr			0.29
Gweithiwr - Cyfraniadau arferol	12	0.01	-
Gweithiwr - Cyfraniadau blynyddol ychwanegol	12	0.00	-
Cyfanswm Cyfraniadau gan gyfranogwyr			0.01
Trosglwyddiadau i mewn	12	0.00	
Incwm arall	12	0.00	
Trosglwyddiadau allan	12	0.00	
Cyfundaliadau ymddeol	12	0.00	
Treuliau eraill	12	0.00	
Cyfundaliadau marw tra'n dal i weithio	12	0.00	
Buddion a dalwyd (h.y. pensiwn a dalwyd)	12	0.18	
Buddion net a dalwyd**			0.18

* Rydym wedi cyfrifo mai'r cyfundaliadau marw tra'n dal i weithio a ragwelir dros y flwyddyn fydd (£M) 0.00

**Mae'r ffigur 'Buddion net a dalwyd' yn cynnwys lwfans ar gyfer treuliau o (£M) 0.00

Cyflogau pensiynadwy blynyddol dros y cyfnod cyfrifo

Math	(£m)
Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015	0.11
Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014	0.12

*Codwyd y ffigyrau hyn o'r cyfraniadau a dalwyd dros y cyfnod cyfrifo perthnasol

Cyfrifwyd mai 12.2% oedd enillion cyffredinol y Gronfa dros y cyfnod cyfrifo. Mae hyn yn cynnwys unrhyw addasiadau i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng enillion y Gronfa a'r amcangyfrif o'r enillion mynegai a ddefnyddiwyd dros y cyfnod cyfrifo diwethaf, lle bo hynny'n briodol.

Terfynu'r cynllun

Mae'r wybodaeth am bensiynau a ddarparwyd uchod yn cydymffurfio â gofynion IAS 19 wedi'u haddasu ar gyfer IFRIC 14. Mae hyn yn dangos diffyg o £490k yn y gronfa bensiwn ar 31 Mawrth 2015. Rhoddwyd trefniadau ar waith gyda'r Gronfa Bensiwn i wneud taliadau cyfnodol er mwyn darparu ar gyfer y rhwymedigaeth ariannol a fydd yn codi pan na fydd aelodau gweithredol i'w cael; 2017-18 yn ôl yr amcangyfrif ar hyn o bryd. Mae'r gweithdrefnau sydd wedi'u nodi yng Nghanllawiau Trysorlys EM ar Gyllidebu Cyfunol yn caniatáu ar gyfer darpariaeth ariannol i ymdrin â'r rhwymedigaeth hon.

Pensiynau i gyn-Ombwdsmyr

Gyda chytundeb Ysgrifennydd Gwladol Cymru ym 1991, a chadarnhad dilynol drwy Offeryn Statudol 1993 Rhif 1367, daeth Comisiynwyr Llywodraeth Leol yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Fodd bynnag, mae pensiynau'r tri Chomisiynydd Llywodraeth Leol blaenorol yn parhau'n gyfrifoldeb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac yn cael eu talu drwy'r Datganiad am y Gwariant Net Cynhwysfawr.

Mae pensiynau'n cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â chynlluniau pensiwn eraill yn y Sector Cyhoeddus. Mae sail y cyfrifiadau ar gyfer y Cynnydd Blyneddol mewn Pensiynau wedi cael ei newid o ddefnyddio'r symudiad blyneddol seiliedig ar y Mynegai Prisiau Manwerth i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Mae maint y cynnydd wedi'i nodi yn Offeryn Statudol Rhif 668, Gorchymyn (Adolygu) Cynyddu Pensiynau 2014, . Eleni, y cynnydd oedd 2.7% a bydd hwn mewn grym o 7 Ebrill 2014 ymlaen. Yn 2013-14 y cynnydd oedd 2.2%.

Cyfanswm y taliadau yn ystod 2014-15 oedd £84k (£82k yn 2013-14). Mae'r rhwymedigaethau sy'n deillio o'r ymrwymiad i ariannu'r pensiynau hyn, ynghyd ag unrhyw bensiynau dibynnyddion, wedi eu cyfrifo i fod yn £427k (£521k yn 2013-14). Cyflawnwyd y cyfrifiad i benderfynu'r rhwymedigaeth gyffredinol yn fewnol drwy ddefnyddio tablau disgwyliadau oes ar gyfer dynion a menywod yng Nghymru oddi ar wefan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae cyfradd ddisgownt, o PES (2014) 09, o 1.3% (1.8% yn 2013-14) wedi'i defnyddio yn unol ag arweiniad gan y Trysorlys y dylid rhoi disgownt ar gyfer yr holl rwymedigaethau pensiwn. Mae'r rhwymedigaeth wedi lleihau oherwydd marwolaeth cyn-Gomisiynydd ym mis Mawrth 2015. Dangosir manylion pellach dan symudiadau mewn darpariaethau (Nodyn 11).

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

1 Ffordd yr Hen Gae
Pencoed
CF35 5LJ

Ffôn: 01656 641150
Ffacs: 01656 641199
E-bost: ask@ombudsman-wales.org.uk
Dilynwch ni ar Twitter: @OmbudsmanWales